

Нове щомісячне опитування підприємств

Випуск 36. (04.2025)
Український бізнес під час війни

Виконавець проекту:



Громадська організація «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»

Автори звіту:

Оксана Кузяків, виконавча директорка ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій», керівниця проекту «Підтримка Громадської ініціативи «За чесну та прозору митницю»

Євген Ангел, старший науковий співробітник ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»

Анастасія Гулік, наукова співробітниця ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»

Дарія Шаповалова, наукова співробітниця ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю ГО "Інститут економічних досліджень та політичних консультацій".

ГО «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ»,

01054 Київ, Україна, вул. Рейтарська 8/5-А,

тел.: +38(044) 278-63-42; +38 (044) 278-63-60; факс: +38(044) 278-63-36

institute@ier.kyiv.ua

www.ier.com.ua

[Facebook ІЕД](#)

[Facebook За чесну та прозору митницю](#)

[Телеграм-канал «Чесна митниця»](#)

ПРО НОВЕ ЩОМІСЯЧНЕ ОПИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС ПІД ЧАС ВІЙНИ»

Шановні пані та панове, представляємо вашій увазі **тридцять шостий випуск** щомісячного опитування керівників підприємств «Український бізнес під час війни».

Потреба у вичерпній інформації про економічну ситуацію є важливою для економічної політики під час війни. Для швидкого збору інформації про поточний стан економіки та прогнозування економічних тенденцій на майбутнє ІЕД проводить щомісячне опитування підприємств із застосуванням підходу кон'юнктурних досліджень (або Business Tendency Survey). Методологію BTS використовують у світі для оцінки економічної ситуації з «базового рівня» — суджень та очікувань основних економічних агентів – керівників підприємств та підприємців. Результатом кон'юнктурних досліджень є коротка, "стисла" картина економіки або окремого сектору, економічні тенденції в коротко- та середньостроковій перспективі та майбутні «поворотні» точки циклу економічної активності.

Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» складається з двох частин: регулярної та спеціальної. Регулярно респонденти дають відповіді на питання про зміну основних показників діяльності та короткострокові прогнози щодо майбутніх змін цих же показників. Мова йде про динаміку випуску (виробництво), реалізації (продажі), експорту, заборгованостей, цін, нових замовлень, зайнятості тощо. Оцінки та очікування щодо змін ділового клімату та фінансово-економічної ситуації на підприємстві в перспективі на пів року також у фокусі нашої уваги. У цій частині опитування використано методологію кон'юнктурних опитувань, гармонізовану відповідно до вимог Joint Harmonised EU Programme of Business and Consumer Surveys (BTS). Там, де можливо, ми будемо порівнювати дані з даними щоквартального опитування підприємств «Ділова думка», які проводяться з 1998 року. Спеціальна частина щомісячного опитування підприємств присвячена впливу війни на виробничу діяльність підприємств та експорт, оцінкам державної політики з підтримки бізнесу. У випуску використано галузевий вимір в аналізі даних.

Щомісячні тенденції презентовано в таких звітах, як цей. Щоквартальні тенденції будуть оприлюднюватися й надалі у звітах «Ділова думка: промисловість», які випускає ІЕД із липня 2002 року.

Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» було започатковано ІЕД на початку 2022 року як реакцію на виклики для економічного врядування, породжені повномасштабною війною росії проти України. Реалізація цієї ініціативи стала можливою завдяки змінам у плані реалізації проєкту «За чесну та прозору митницю», який фінансувався Європейським Союзом, співфінансувався МФ «Відродження» та благодійним фондом ATLAS Network (США), і відбувалась під егідою цього проєкту з травня 2022 року по грудень 2023 року. Із січня до квітня 2024 року дослідження відбувалося в рамках проєкту "Екстрена підтримка громадянського суспільства та ЗМІ у відповідь на війну в Україні", який реалізувався завдяки фінансовій підтримці Європейського Союзу. Від серпня 2024 року до лютого 2025 року публікація стала можливою завдяки підтримці Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках спільної ініціативи «Європейське відродження України».

Ми вдячні аналітичній системі YouControl (<https://youcontrol.com.ua/>) за можливість використання даних для формування панельної вибірки.

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю ГО "Інститут економічних досліджень та політичних консультацій".

Зміст

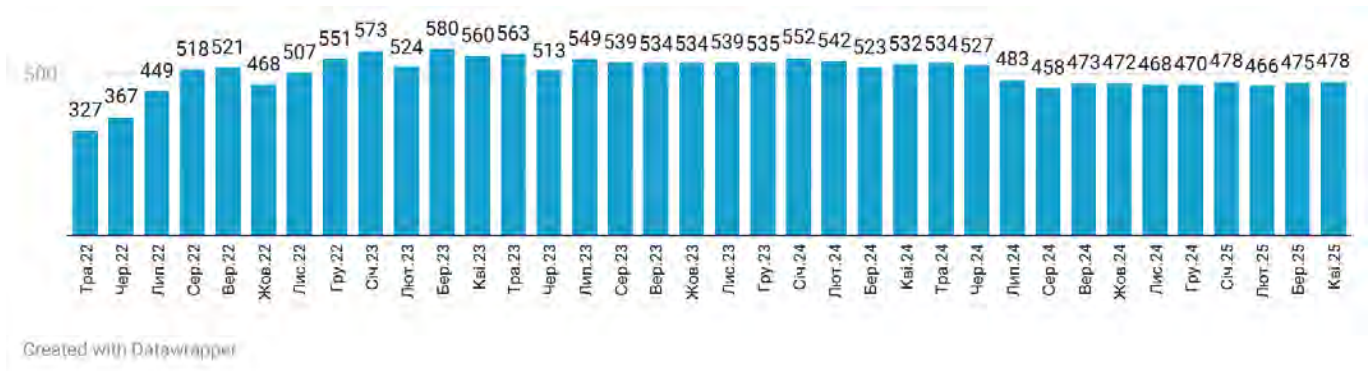
ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ, ЯКІ ДОПОМОЖУТЬ У ПРОЧИТАННІ ЦЬОГО ЗВІТУ	5
СТИСЛО ПРО ГОЛОВНЕ	7
ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА КОРОТКОСТРОКОВІ ОЧІКУВАННЯ.....	10
ІНДЕКС ВІДНОВЛЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ.....	10
ПОКАЗНИКИ ТА ОЧІКУВАННЯ В ПЕРСПЕКТИВІ НА ПІВ РОКУ	10
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА СИТУАЦІЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	10
ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ.....	11
ПЛАНИ ЩОДО РОЗШИРЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НА НАСТУПНІ ДВА РОКИ.....	11
НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ	12
Дворічні очікування	12
Піврічні очікування	13
Тримісячні очікування	14
ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА КОРОТКОСТРОКОВІ ОЧІКУВАННЯ.....	15
АГРЕГОВАНИЙ ПОКАЗНИК ПЕРСПЕКТИВ ПРОМИСЛОВОСТІ	15
ВИРОБНИЦТВО	16
Зміни щодо попереднього місяця.....	16
Очікування щодо змін виробництва	16
ПРОДАЖІ.....	17
Зміни щодо попереднього місяця.....	17
Очікувані зміни продажів.....	17
ЕКСПОРТ.....	18
Зміни щодо попереднього місяця.....	18
Очікувані зміни експорту.....	18
ЗАПАСИ СИРОВИНИ	19
Зміни щодо попереднього місяця.....	19
Очікувані зміни запасів сировини	19
ЗАПАСИ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	20
Зміни щодо попереднього місяця.....	20
Очікувані запаси готової продукції.....	20
НОВІ ЗАМОВЛЕННЯ.....	21
Зміни щодо попереднього місяця.....	21
Очікувані зміни нових замовлень	21
НОВІ ЗАМОВЛЕННЯ.....	22
Забезпеченість замовленнями наперед.....	22

ЦІНИ НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ	23
Зміни щодо попереднього місяця.....	23
Очікувані зміни цін на сировину та матеріали	23
ЦІНИ НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ (ВІДПУСКНІ ЦІНИ).....	24
Зміни щодо попереднього місяця.....	24
Очікувані зміни цін на готову продукцію.....	24
ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ.....	25
Зміни щодо попереднього місяця.....	25
Очікувані зміни дебіторської заборгованості.....	25
КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ.....	26
Зміни щодо попереднього місяця.....	26
Очікувані зміни кредиторської заборгованості.....	26
ПОДАТКОВА ЗАБОРГОВАНІСТЬ	27
Зміни щодо попереднього місяця.....	27
Очікувані зміни податкової заборгованості	27
КІЛЬКІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ	28
Зміни щодо попереднього місяця.....	28
Очікувані зміни кількості працівників	28
ПРАЦІВНИКИ У ВИМУШЕНИХ ВІДПУСКАХ	29
Зміни щодо попереднього місяця.....	29
Очікувані зміни кількості працівників у вимушених відпустках	30
КВАЛІФІКОВАНІ ТА НЕКВАЛІФІКОВАНІ ПРАЦІВНИКИ	30
Кваліфіковані працівники.....	31
Некваліфіковані працівники	31
СПЕЦІАЛЬНА ЧАСТИНА ОПИТУВАННЯ	32
ВПЛИВ ВІЙНИ НА ПІДПРИЄМСТВА.....	32
Проблеми ведення бізнесу під час війни	32
Вплив війни на завантаження виробничих потужностей/обсяги виробництва.....	34
ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЕКСПОРТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ	36
ВПЛИВ ВИМКНЕНЬ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ.....	38
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА.....	40
Оцінка державної політики з підтримки бізнесу	40
МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ.....	42
ВИБІРКА.....	42

ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ, ЯКІ ДОПОМОЖУТЬ У ПРОЧИТАННІ ЦЬОГО ЗВІТУ

Кого ми опитуємо? У цьому опитуванні використано панельну вибірку, тобто ми опитуємо одні й ті ж суб'єкти підприємницької діяльності. Під час проведення тридцять шостої хвили опитування отримано відповіді від 478-ми респондентів.

Рис. 1. Кількість опитаних підприємств



Серед опитаних переважно промислові підприємства (87%), розташовані у 21-му із 27-ми регіонів України, зокрема у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Львівській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській областях та в місті Києві. Серед опитаних представлено підприємства всіх розмірів за кількістю працівників.

Рис. 2. Кількість опитаних підприємств за розмірами

	Кві.24	Тра.24	Чер.24	Лип.24	Сер.24	Вер.24	Жов.24	Лис.24	Гру.24	Січ.25	Лют.25	Бер.25	Кві.25
Мікро	58	60	57	62	65	64	64	63	65	61	60	60	64
Малі	170	170	164	143	135	140	141	140	142	145	146	142	147
Середні	190	189	189	167	152	163	159	158	151	160	155	161	154
Великі	114	115	117	111	106	106	108	107	112	112	105	112	113

Created with Datawrapper

Як ми збираємо дані? Дані було зібрано за допомогою поєднання декількох методів збору даних: телефонне інтерв'ю представників бізнесу із внесенням відповідей до онлайн-форми інтерв'юерами та, у невеликій кількості випадків, самостійне заповнення онлайн-форми представниками підприємств, які під час попереднього телефонного контакту висловили бажання самостійно внести дані до онлайн-форми.

Як обраховуються наші показники? Усі показники обраховуються за єдиною методологією. Для показників економічних тенденцій та очікувань ми зараховуємо відповіді як +1, якщо підприємство відповідає, що показник збільшився, 0 — якщо він не змінився і -1 — якщо зменшився. Наприклад, якщо зі ста респондентів двадцять вказали на зростання виробництва, п'ятдесят респондентів звітували про його скорочення, і тридцять зазначили, що все залишилося без змін, то відповідне значення індексу буде -0,30. Додатне (від'ємне) значення індексу означає, що частка підприємств, у яких зросло виробництво, є більшою (меншою) ніж кількість тих, у яких виробництво скоротилось. Кожний індекс більший за +0,05 або менший за -0,05 є статистично значущим і відрізняється від нуля з імовірністю помилки 5%.

Як «читати» наші показники? Наші показники називаються «індексами», що є синонімом термінів «балансовий індекс», «балансовий показник». Усі індекси є різницею між частками респондентів, що звітували про зменшення, та тими, що звітували про збільшення показника. Чим більше значення індексу, тим більші темпи зростання показника, чим менше значення індексу, тим більші темпи падіння показника. Для більшості показників більше значення індексу означає позитивну тенденцію, винятком є показники заборгованостей, кількості працівників у вимушених відпустках та труднощі з пошуком персоналу. Тут усе навпаки: чим більше індекс, тим більші темпи зростання заборгованостей, збільшення кількості людей у вимушених відпустках чи труднощів (це погано), а чим менше індекс, тим більші темпи скорочення заборгованостей, зменшення кількості людей у вимушених відпустках чи труднощів (це добре).

Коли проводилось опитування? Польовий етап тридцять шостої хвили тривав із 17 квітня до 30 квітня 2025 року. Керівники підприємств порівнювали результати роботи в квітні 2025 року з березнем 2025 року, оцінювали стан того чи іншого показника на момент проведення опитування (квітень 2025 року) та давали прогнози на наступні два – три чи шість місяців, залежно від питання. В окремих питаннях, де це було зазначено, результати роботи порівнювали з довоєнним часом (період до 24 лютого 2022 року) або з аналогічним періодом попереднього року. Опитувані давали прогнози на наступні три місяці роботи.

СТИСЛО ПРО ГОЛОВНЕ

У квітні 2025 року український бізнес продовжує тримати курс на розвиток у складних умовах, попри виклики безпеки та економічного середовища. Довгострокові очікування покращуються, водночас короткострокова невизначеність зростає. Відновлення економіки зберігає стабільну швидкість, а виробничі показники демонструють зростання, хоча ризики залишаються на горизонті.

На тлі розмов щодо призупинення бойових дій довгострокові очікування бізнесу покращились, водночас невизначеність істотно не змінюється. Натомість у перспективі на пів року невизначеність почала зростати, а очікування, хоча й залишаються оптимістичними, дещо погіршилися. Темпи відновлення з року в рік, після повернення швидкості минулого місяця, не змінились. Виробничі показники підприємств зберігають тенденцію до зростання, а плани на короткострокову перспективу залишаються оптимістичними, хоча дещо нижчими ніж місяць тому. Основними перешкодами для бізнесу залишаються брак робочої сили, безпека та зростання цін, хоча важливість двох останніх дещо зменшилась.

ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ ДІЛОВОГО КЛІМАТУ ТА КОН'ЮКТУРИ

- ІНДЕКС відновлення ділової активності у квітні 2025 року залишається без суттєвих змін після зростання минулого місяця та становить 0,13 (був 0,12).
- ІНДЕКС ПОТОЧНОЇ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ зростає два місяці поспіль та у квітні порівняно з березнем збільшився з 0,04 до 0,07.
- Очікування підприємств щодо змін фінансово-економічної ситуації в піврічній перспективі несуттєво погіршилися; ІНДЕКС очікуваних змін фінансово-економічної ситуації на підприємстві зменшився із 0,26 до 0,22.
- Значення ІНДЕКСУ ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА також зростає, хоча й поступово: у квітні порівняно з березнем збільшилось із 0,02 до 0,05.
- Очікування щодо змін загальноекономічного середовища через пів року суттєво не змінились, ІНДЕКС очікуваних змін загальноекономічного середовища становить 0,23 (був 0,24).
- Дворічні очікування щодо перспектив розширення ділової активності незначним чином покращилися. ІНДЕКС очікуваної ділової активності у квітні збільшився з 0,11 до 0,15.
- Рівень невизначеності у дворічній перспективі та для фінансово-економічної ситуації на підприємстві істотно не змінюється, водночас показник невизначеності для загальноекономічного середовища незначним чином збільшився. Невизначеність у короткостроковій перспективі несуттєво зменшилась для більшості виробничих показників.

ВИРОБНИЦТВО

- У квітні 2025 року темпи скорочення обсягів виробництва зберігають тенденцію до сповільнення: ІНДЕКС змін у виробництві збільшився із 0,13 до 0,22.
- Очікування на наступні три місяці залишаються оптимістичними, показник у порівнянні з попереднім місяцем суттєво не змінився. Значення ІНДЕКСУ очікуваних змін обсягів виробництва становить 0,40 (було 0,41).
- Значення АГРЕГОВАНОГО ПОКАЗНИКА ПЕРСПЕКТИВ ПРОМИСЛОВОСТІ залишилося незмінним та становить 0,12, як і минулого місяця.

ПОПИТ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ

- Темпи зростання продажів та нових замовлень прискорюються. Значення ІНДЕКСУ змін продажів збільшилось із 0,16 до 0,26, а значення ІНДЕКСУ змін нових замовлень зросло із 0,12 до 0,19.
- Водночас, очікування підприємств щодо зростання попиту та нових замовлень залишаються оптимістичними, показник зменшився лише незначним чином. Значення ІНДЕКСУ очікуваних змін продажів становить 0,42 (було 0,45), значення ІНДЕКСУ очікуваних змін нових замовлень становить 0,35 (було 0,38).

ЦІНИ

- У квітні темпи зростання цін зберігають тенденцію до сповільнення, на наступні три місяці очікується подальше сповільнення темпів зростання. ІНДЕКС ЗМІН ЦІН НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ зменшився з 0,30 до 0,23. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЦІН НА СИРОВИНУ істотно не змінився та становить 0,29 (був 0,30).
- ІНДЕКС ЗМІН ЦІН НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ зменшився з 0,32 до 0,27. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЦІН НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ також незначним чином зменшився, із 0,34 до 0,31.

ЗАБОРГОВАНІСТІ

- У квітні порівняно з березнем показники щодо накопичення дебіторської та податкової заборгованостей несуттєво зросли, а показник накопичення кредиторської заборгованості залишився незмінним. Показник дебіторської заборгованості збільшився з -0,08 до -0,04, показник кредиторської заборгованості не змінюється вже три місяці поспіль та становить -0,11. Показник податкової заборгованості, хоча й незначним чином, проте збільшився з -0,15 до -0,13.
- У тримісячній перспективі очікується незначне зменшення накопичень заборгованостей. Індекс очікуваних змін ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ становить -0,17 (два місяці поспіль був -0,15). Показник очікувань для кредиторської заборгованості три місяці поспіль поступово зменшується та у квітні знизився з -0,17 до -0,19. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ПОДАТКОВОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ зменшився з -0,20 до -0,24.

ЗАЙНЯТІСТЬ

- ІНДЕКС ЗМІН ЗАЙНЯТОСТІ дещо збільшився, із -0,07 до -0,01.
- ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЗАЙНЯТОСТІ залишився незмінним та становить 0,10, як і за попередній період.
- ІНДЕКС ЗМІН КІЛЬКОСТІ ПРАЦІВНИКІВ У ВИМУШЕНИХ ВІДПУСКАХ не змінюється та вже три місяці поспіль становить 0,03. На наступні три місяці керівники підприємств не очікують значних змін у кількості таких працівників, а ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН несуттєво зріс, із 0,05 до 0,07.
- У квітні труднощі в пошуку працівників відповідної кваліфікації істотно не змінились. ІНДЕКС ТРУДНОЩІВ У ПОШУКУ КВАЛІФІКОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ становить 0,46 (був 0,48). ІНДЕКС ТРУДНОЩІВ У ПОШУКУ НЕКВАЛІФІКОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ становить 0,33 (був 0,35).

ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ЗАМОВЛЕННЯМИ

- У квітні 2025 року портфель замовлень серед опитаних підприємств не змінився порівняно з січнем: середній термін нових замовлень склав 4,9 місяця.
- Частка підприємств із замовленнями наперед на рік та більше складає 14%. Водночас, частка підприємств, які мають замовлення не більше ніж на 2 місяці, склала 49%.

ПЕРЕШКОДИ ДЛЯ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

- У квітні 2025 року найгострішою перешкодою для бізнесу, викликаною повномасштабним російським вторгненням, знову став брак робочої сили внаслідок призову або виїзду співробітників -57%.
- Друге місце в рейтингу перешкод для бізнесу, викликаних повномасштабною війною, зайняла небезпека праці – 54%.
- Проблема зростання цін на сировину та матеріали зайняла 3-тє місце та становить – 43%.

ЗАВАНТАЖЕНІСТЬ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ У ПЕРІОД ВІЙНИ

- У квітні 2025 року сумарна частка підприємств, які працюють майже на повну та повну потужність, становила 62%, що приблизно на рівні попередніх місяців (у січні – 63%, у лютому – 62%, березні – 63%).
- Майже кожне п'яте (19%) підприємство працювало менше ніж на половину потужності або не працювало порівняно з довоєнним часом.
- У квітні 2025 року рівень завантаження виробничих потужностей зазнавав лише незначних змін. Зокрема частка мікропідприємств, які працювали на майже повну та повну потужність, зросла з 28% у березні до 29% у квітні, частка великих зросла з 68% до 70%, показник для малих підприємств не змінився (57%), а середніх – зменшився з 76% до 75%.
- Найнижчий рівень завантаження виробничих потужностей залишається в металургії та металообробці (36% у квітні працювали на високому рівні завантаження).

ВПЛИВ ВИМКНЕНЬ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ

- У березні 2025 року 7% бізнесів тимчасово призупиняли роботу через вимкнення електроенергії (26% у лютому та 38% у січні 2025).
- 5% підприємств зупиняли роботу лише на 1 - 10% робочого часу.
- У березні 2025 року через вимкнення електроенергії підприємства втратили 2% загального робочого часу. Це в декілька разів нижче ніж у лютому 2025 року (6%).
- У березні 2025 року зберігалася різниця у втратах підприємств різного розміру: мікропідприємства втратили в середньому 8% робочого часу, малі – 2%, середні – 1%, а великі – без втрат.
- Серед галузей найбільші втрати часу має виготовлення будівельних матеріалів (10% робочого часу).

ПІДПРИЄМСТВА-ЕКСПОРТЕРИ

- У квітні 2025 року 59% опитаних повідомили про експорт до війни, продовження експорту під час війни або ж започаткування експорту під час війни вперше.
- Більшості бізнесу вдалося налагодити експорт в умовах війни. У квітні 2025 року 84% опитаних вказали, що підприємства експортували до війни, а також продовжували експортувати впродовж останніх 12-ти місяців.
- Частина бізнесу досі не може побороти виклики для експортної діяльності. Станом на квітень 2025 року 14% підприємств експортували до початку війни, але не змогли відновити експорту впродовж останніх 12-ти місяців.

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА

- У квітні частка позитивних оцінок політики уряду щодо підтримки бізнесу склала 4%.
- Частка нейтральних оцінок цієї політики зменшилась із 65% у березні до 63% у квітні, тоді як частка негативних оцінок знову зросла: із 23% до 24%.

ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА КОРОТКОСТРОКОВІ ОЧІКУВАННЯ

ІНДЕКС ВІДНОВЛЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ

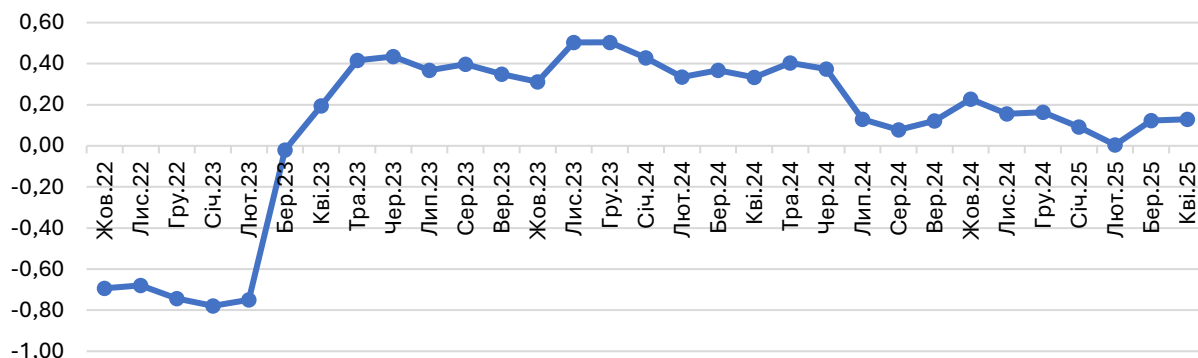
У квітні 2025 року темпи відновлення ділової активності (з року в рік) суттєво не змінилися після зростання минулого місяця. Значення ІНДЕКСУ ВІДНОВЛЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ (з року в рік) становить 0,13 (було 0,12 у березні). Частка опитаних, які вказали на погіршення ситуації, істотно не змінилась та становить 13,9% (була 14,7%), водночас, частка тих, у кого ситуація стала кращою, ніж була рік тому, залишилась незмінною та становить 26,9%, як і минулого місяця. Частка тих, хто вважає, що в порівнянні з минулим роком нічого не змінилось, без суттєвих змін та становить 59,1% (була 58,4%).

Розмір. Відновлення ділової активності суттєво залежить від розміру підприємства. Найкраще в порівнянні з минулим роком себе почувають великі підприємства, показник яких становить 0,39. Показник середніх підприємств є суттєво нижчим та становить 0,15, а показник малих підприємств становить 0,08. Найнижче та єдине від'ємне значення показника мають мікропідприємства (-0,22).

Регіон. У регіональному розподілі найвищий показник мають Черкаська та Закарпатська (по 1,00 для кожної) області. Найнижчими є показники Тернопільської (-0,91) та Київської (-0,50) областей.

Галузь. У галузевому розрізі найвище значення індексу зафіксовано для хімічної (0,36) та харчової (0,23) промисловості. Найнижчий показник має поліграфія (-0,11).

Рис. 3. Індекс Відновлення Ділової Активності



ПОКАЗНИКИ ТА ОЧІКУВАННЯ В ПЕРСПЕКТИВІ НА ПІВ РОКУ

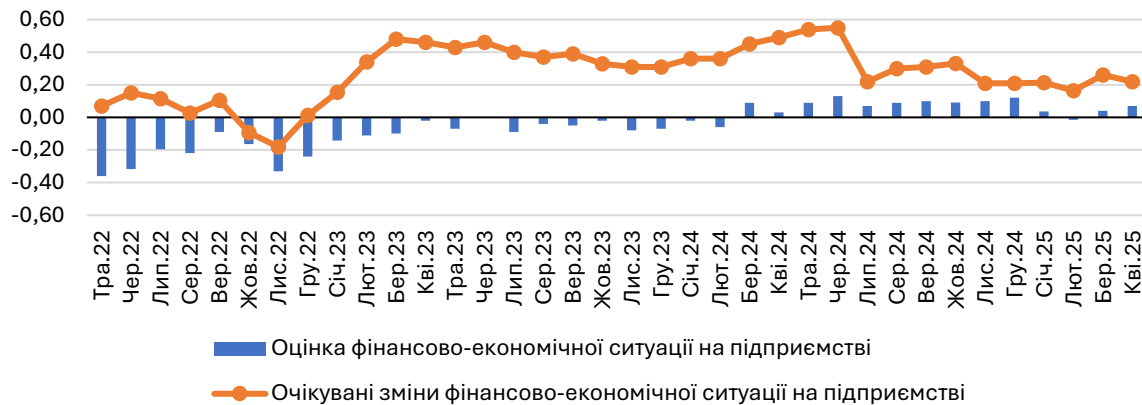
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА СИТУАЦІЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Оцінки фінансово-економічної ситуації за пів року два місяці поспіль поступово зростають. Індекс ПОТОЧНОЇ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ збільшився з 0,04 до 0,07. Частка тих, хто позитивно оцінює фінансово-економічну ситуацію на підприємстві, дещо зросла, із 11,5% до 14,3%. Водночас, частка опитаних, що дають негативні оцінки, залишилась незмінною та становить 11,3%, як і минулого місяця. Частка тих, хто вважає фінансово-економічну ситуацію на підприємстві задовільною, зменшилась із 77,3% до 74,4%.

Очікування на перспективу протягом шести місяців незначним чином зменшились, хоча й залишаються оптимістичними. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ зменшилось із 0,26 до 0,22. Частка «оптимістів» істотно не змінилась та становить 29,3% (була 30,6%), водночас частка «песимістів» збільшилась із 6,8% до 10,5%. Частка тих, хто не очікує жодних змін, незначним чином зменшилась, із 62,6% до 60,2%.

Частка тих, хто не зміг дати прогноз на наступні пів року, суттєво не змінилась та становить 17,8% (була 17,1%).

Рис. 4. Фінансово-економічна ситуація на підприємстві, індекси



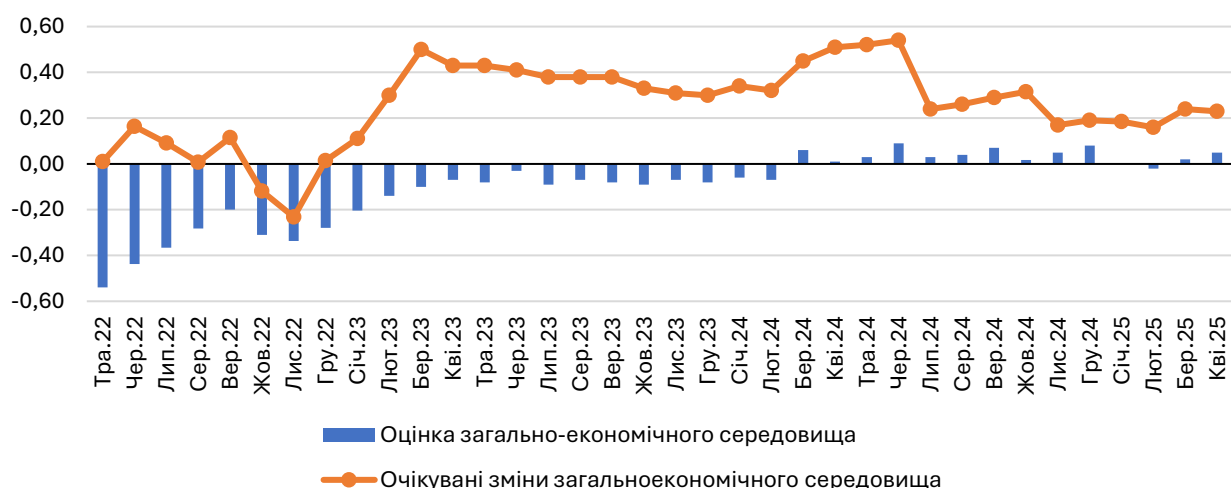
ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Оцінки загальноєкономічного середовища поступово зростають. Значення відповідного ІНДЕКСУ у квітні, хоча й несуттєво, проте зросло, збільшившись із 0,02 до 0,05. У відсотковому розподілі частка тих, хто оцінює загальноєкономічне середовище як погане, становить 17,4% (була 18,1%). Частка тих, хто дає позитивні оцінки, також суттєво не змінилась та становить 15,3% (була 16,3%). Частка тих, хто вважає загальноєкономічне середовище задовільним, становить 65,7% (була 66,6%).

Прогнози підприємств щодо змін загальноєкономічного середовища на майбутні шість місяців суттєво не змінились після зростання минулого місяця. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА становить 0,23 (було 0,24). У відсотковому розподілі частка «оптимістів» щодо змін загальноєкономічного середовища суттєво не змінилась та становить 29,8% (була 28,8%), водночас, частка «песимістів» незначним чином збільшилась, із 7,8% до 10%. Частка тих, хто вважає, що протягом майбутніх пів року загальноєкономічне середовище не зміниться, несуттєво зменшилась із 63,4% до 60,2%.

Частка тих, хто не зміг дати прогнозів щодо стану загальноєкономічного середовища, незначним чином збільшилась із 18,9% до 20,5%.

Рис. 5. Загальноєкономічне середовище, індекси



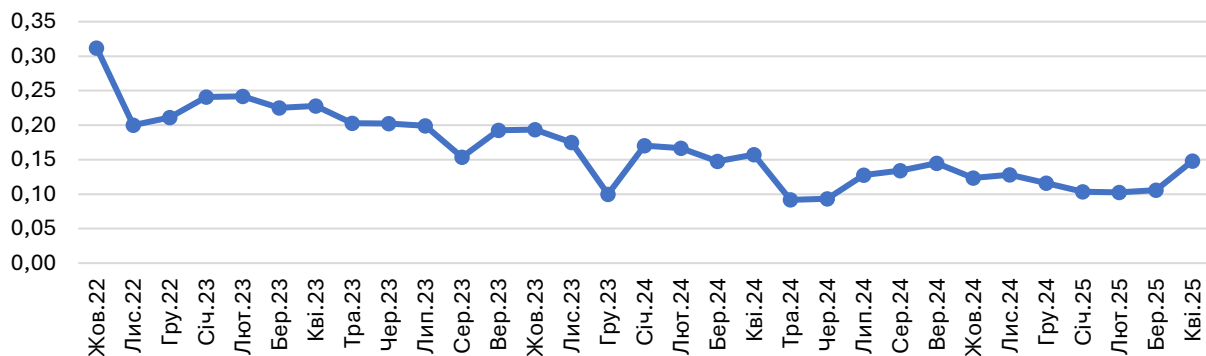
ПЛАНИ ЩОДО РОЗШИРЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НА НАСТУПНІ ДВА РОКИ

Очікування щодо ділової активності у дворічній перспективі кілька місяців поспіль незначним чином покращились. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ у квітні становить 0,15 (0,11 у березні та 0,10 у січні та лютому). Частка тих, хто планує розширення діяльності, дещо збільшилась, із 14% до 16,2%, а частка тих, хто

планує скорочувати діяльність, два місяці поспіль поступово зменшується: у квітні порівняно з березнем зменшилась із 3,4% до 1,4%. Частка тих, хто планує залишитись на поточному рівні, суттєво не змінилась та становить 82,4% (була 82,6%).

Відсоток тих, хто не зміг дати прогноз на таку далеку перспективу, три місяці поспіль суттєво не змінюється та у квітні становить 30,3% (був 30,7%).

Рис. 6. Очікування щодо ділової активності на 2 роки, індекс



Розмір. Серед підприємств усіх розмірів найбільш оптимістичні плани на майбутнє мають мікропідприємства, показник яких є найвищим та становить 0,27, Показник малих (0,14), великих (0,13) та середніх (0,11) підприємств є суттєво нижчим та приблизно однаковим.

Region. Зареєстровані суттєві регіональні відмінності. Найвищі показники очікувань мають підприємства Тернопільської та Черкаської (по 1,00 для кожної) областей. Показник Сумської (-0,14) області є найнижчим із єдиним від'ємним значенням.

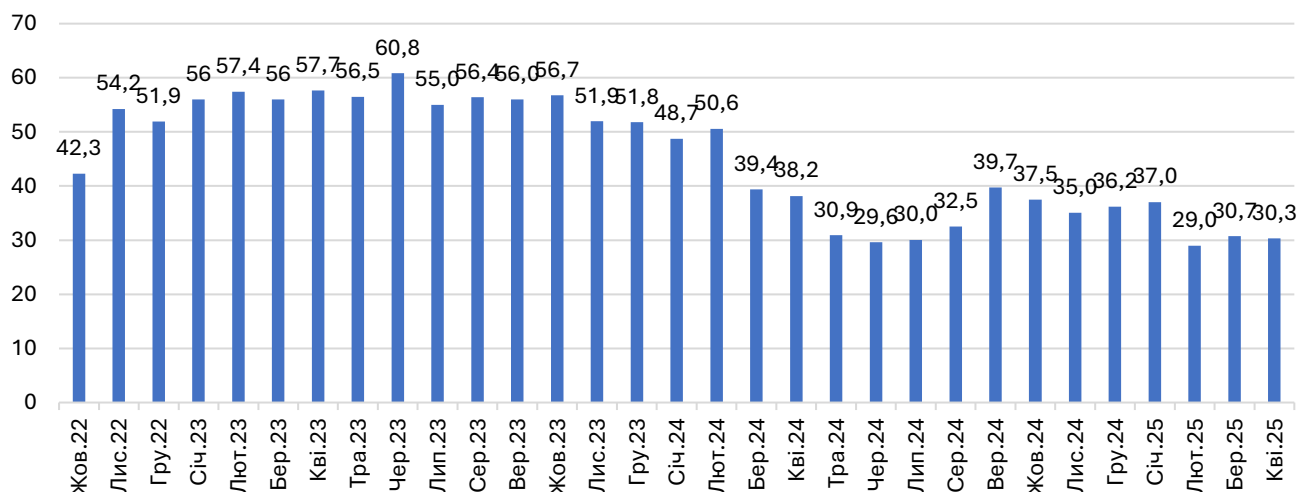
Галузь. Очікування залежать від галузі промисловості. Найвище значення показника мають деревообробна (0,28) та легка (0,27) промисловість. Показник харчової (0,08) промисловості є найнижчим.

НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ

Дворічні очікування

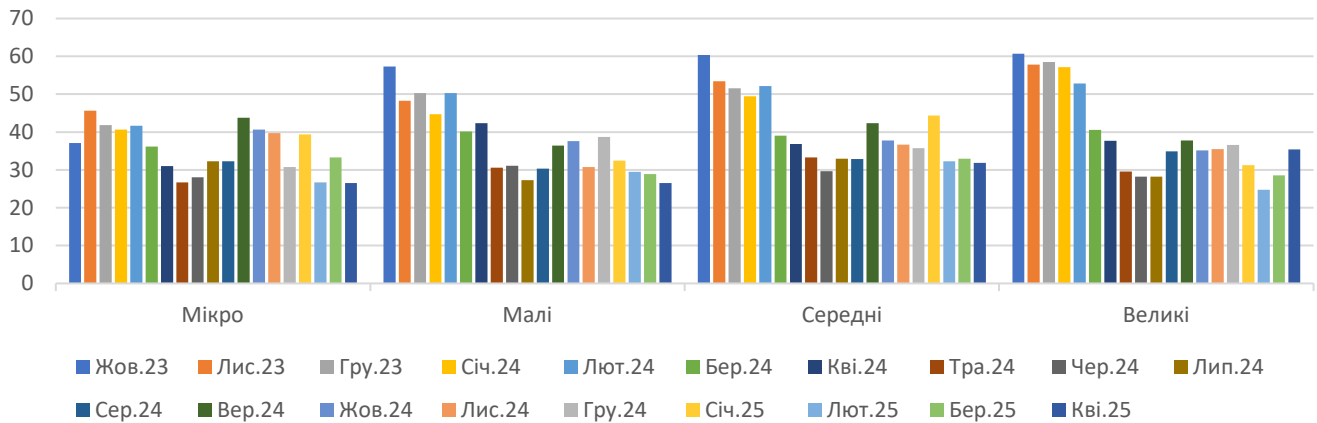
Рівень невизначеності щодо планів підприємств на наступні два роки після різкого падіння в лютому вже три місяці поспіль суттєво не змінюються. Відповіді щодо перспектив на майбутні два роки у квітні не змогли дати 30,3% опитаних (було 30,7% у березні, 29% у лютому та 37% у січні)

Рис. 7. Рівень невизначеності щодо діяльності підприємства у дворічній перспективі, % опитаних



Рівень невизначеності щодо планів на дворічну перспективу залежить від розміру підприємства. У квітні показник невизначеності є найвищим для великих (значення зросло із 29% до 35%) та середніх підприємств, значення для яких суттєво не змінилось порівняно з березнем та становить 32% (було 33%). Показник невизначеності у дворічній перспективі є однаковим для малих та мікропідприємств та становить 27% (був 29% та 33% відповідно).

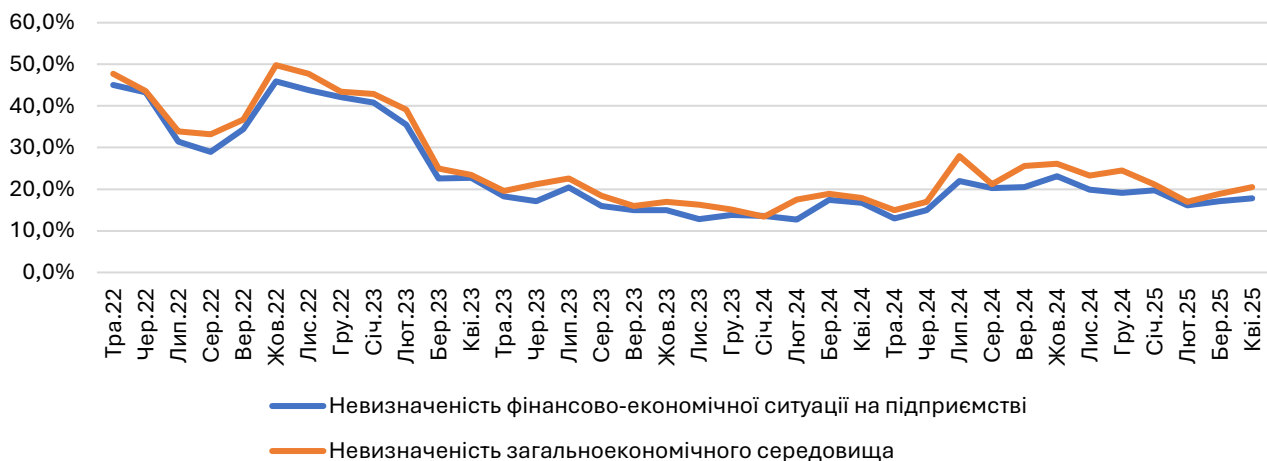
Рис. 8. Частка опитаних, що не змогли дати відповідь на питання про зміну на наступні два роки, за розміром підприємства



Піврічні очікування

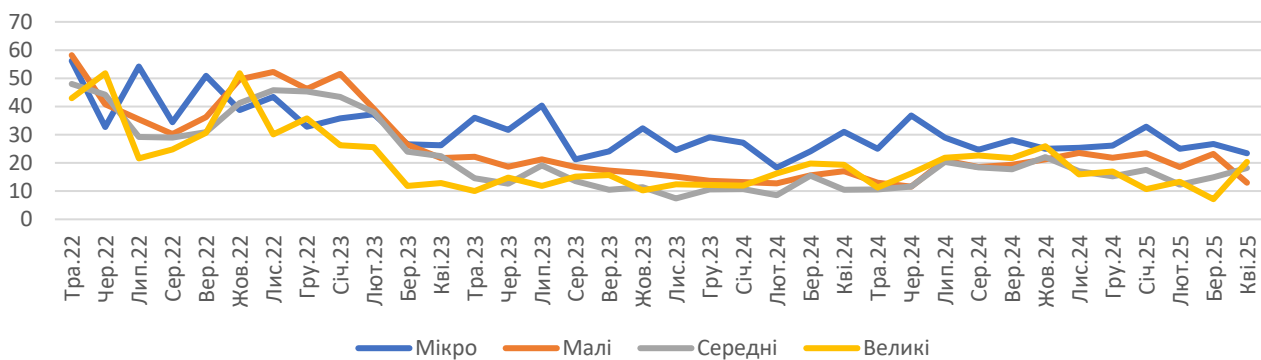
Рівень невизначеності в прогнозах піврічної перспективи суттєво не змінився для фінансово-економічної ситуації на підприємстві та несуттєво збільшився для загальнооекономічного середовища по країні. Невизначеність для фінансово-економічної ситуації становить 17,8% (була 17,1%). А частка опитаних, що не змогли дати прогноз щодо змін загальнооекономічного середовища, дещо зросла, із 18,9% до 20,5%.

Рис. 9. Рівень невизначеності фінансово-економічної ситуації та загальнооекономічного середовища, %



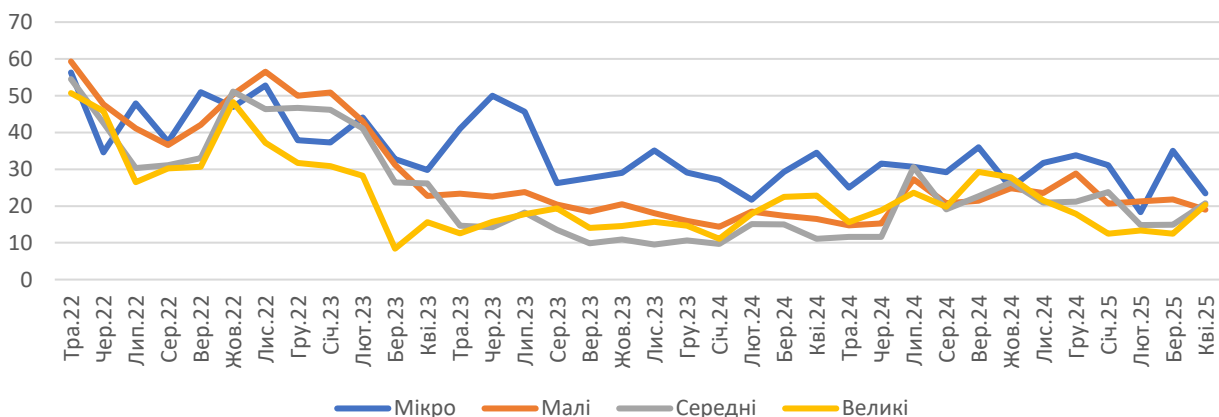
Рівень невизначеності щодо фінансово-економічної ситуації на підприємстві та її динаміка залежать від розміру підприємств. Найвищим рівень невизначеності на піврічну перспективу є для мікропідприємств, незважаючи на зменшення значення з 27% до 23%. Водночас, значення суттєво зросло для великих (збільшившись майже втричі, із 7% до 20%) підприємств та менш суттєво для середніх (із 18% до 15%). При цьому показник невизначеності для малих підприємств зменшився майже вдвічі, із 23% до 13%.

Рис. 10. Частка опитаних, що не змогли дати відповідь на питання про зміну фінансово-економічного середовища в перспективі на пів року



Невизначеність щодо загальноекономічного середовища, як і у випадку з фінансово-економічною ситуацією, **залежить від розміру підприємства**. Показник невизначеності для великих підприємств збільшився майже вдвічі та становить 20% (три місяці поспіль значення було незмінним та становило 13%). Невизначеність для середніх підприємств також суттєво зросла та становить 21% (два місяці поспіль була 15%). Показник невизначеності для малих підприємств незначним чином зменшився, із 22% до 19%. Водночас, найвищим показник невизначеності щодо загальноекономічного середовища є для мікропідприємств, незважаючи на зменшення значення з 35% до 23%.

Рис. 11. Частка опитаних, що не змогли дати відповідь на питання про зміну загальноекономічного середовища в перспективі на пів року



Тримісячні очікування

У квітні 2025 року показник невизначеності в короткостроковій перспективі для більшості виробничих показників незначним чином зменшився. Невизначеність у тримісячній перспективі залишається найвищою для заборгованостей та суттєво не змінюється. Показник для дебіторської заборгованості становить 33,5% (був 33,3%), для кредиторської заборгованості значення становить 33,3% (було 33,1%). Показник для податкової заборгованості несуттєво зріс, із 30,5% до 32,4%. Невизначеність щодо нових замовлень зменшилась із 10,3% до 7,9%. Також дещо зменшився показник невизначеності для виробництва (із 7,6% до 5,2%) та для продажів (із 7,4% до 5%). Найнижчим та без суттєвих змін є показник невизначеності для запасів сировини й матеріалів, який становить 4,4% (був 5,3%).

Рис. 12. Частка підприємств, які не змогли зробити прогноз про зміну показника в перспективі 3-х місяців, % опитаних



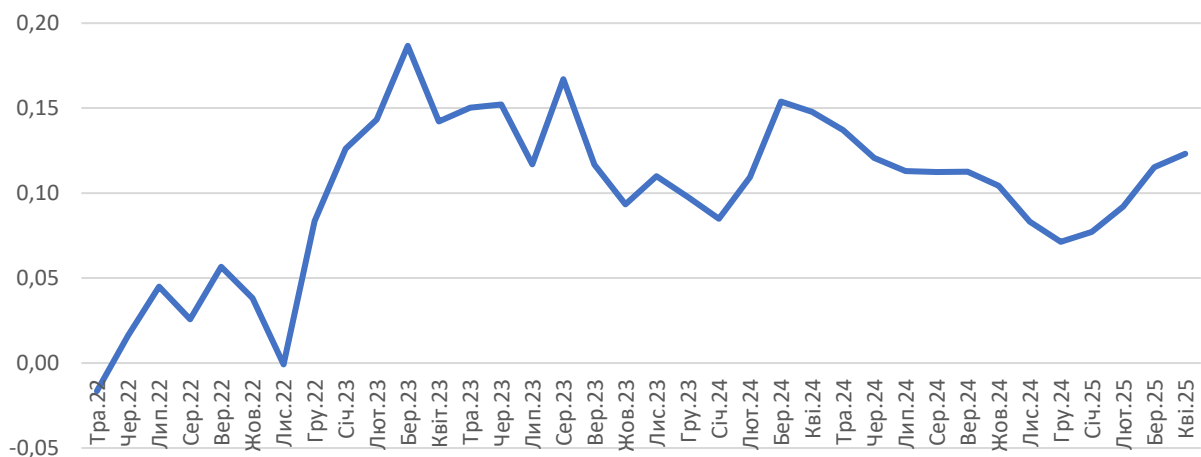
Created with Datawrapper

ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА КОРОТКОСТРОКОВІ ОЧІКУВАННЯ

АГРЕГОВАНИЙ ПОКАЗНИК ПЕРСПЕКТИВ ПРОМИСЛОВОСТІ

Значення агрегованого показника перспектив промисловості (АППП) залишилось незмінним. У квітні показник становить 0,12, як і в березні. У квітні 2025 року одна зі складових показника істотно змінилась, проте зросло значення двох інших складових: (1) *виробничі очікування* на наступні 3 - 4 місяці суттєво не змінились: значення становить 0,40 (було 0,41). (2) *Оцінки портфеля нових замовлень* зросли, із -0,11 до -0,04; (3) *оцінки запасів готової продукції* також дещо зросли, із -0,05 до -0,01.

Рис. 13. Агрегований показник перспектив промисловості



ВИРОБНИЦТВО

Зміни щодо попереднього місяця

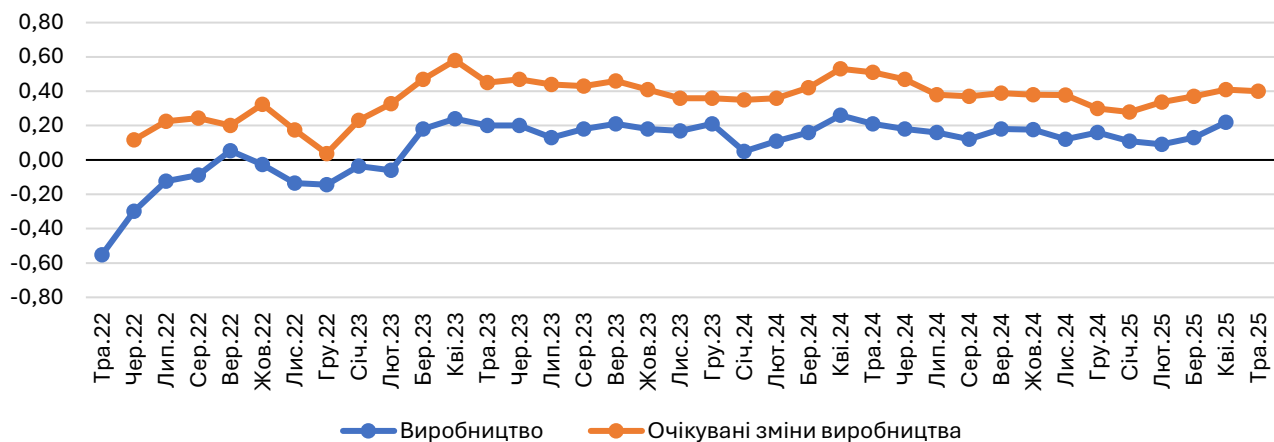
У квітні 2025 року темпи зростання обсягів виробництва зберегли тенденцію до покращення. ІНДЕКС ЗМІН ВИРОБНИЦТВА збільшується вже два місяці поспіль: у квітні зріс із 0,13 до 0,22. Незначним чином зменшилась частка підприємств, які скорочували обсяги виробництва (із 12,2% до 10%), та зросла частка тих підприємств, які нарощували обсяги виробництва (із 20,1% до 26,2%). Частка тих підприємств, на яких змін не відбувалось, зменшилась із 67,7% до 63,8%.

Розмір. Серед підприємств різних розмірів найкращі результати мають великі (0,35) підприємства. Показник середніх (0,18) та малих (0,13) підприємств є суттєво нижчим та приблизно однаковим. Найнижче значення мають мікропідприємства, показник яких становить -0,16 та має від'ємне значення.

Регіон. Регіональні відмінності дуже суттєві (найбільше значення – 0,87, а найменше — -0,29). Найкращі результати мали підприємства Полтавської (0,87) області та м. Києва (0,60). Найнижчі значення індексу зафіксовано для підприємств Чернігівської (-0,29) та Волинської (-0,16) областей.

Галузь. Значення індексу різняться для секторів та галузей. Найкраща ситуація склалась у харчовій (0,30) промисловості, машинобудуванні та виробництві будівельних матеріалів (по 0,13 для кожної галузі). Найнижче значення показника мають хімічна (-0,03) промисловість та поліграфія (-0,10).

Рис. 14. Індекси змін виробництва



Очікування щодо змін виробництва

Очікування щодо зростання обсягів виробництва залишаються позитивними та суттєво не змінились. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ВИРОБНИЦТВА становить 0,40 (був 0,41). У відсотковому розподілі частка тих, хто планує нарощувати обсяги виробництва істотно не змінилась та становить 40,8% (була 40,5%). Водночас, частка тих, хто планує скорочення обсягів виробництва незначним чином збільшилась, із 2,5% до 4,4%. Частка тих, хто не очікує змін, несуттєво зменшилась, із 56,9% до 54,7%.

Розмір. Очікування щодо виробництва залежать від розміру підприємств. Найбільш оптимістичним є показник великих (0,48) підприємств. Показник середніх (0,37) та малих (0,38) підприємств є нижчим та приблизно однаковим. Найнижче значення показника мають мікропідприємства (0,08).

Регіон. Плани підприємств суттєво залежать від регіону розташування. Найбільш оптимістичні плани щодо зростання обсягів виробництва мають Полтавська (97), Черкаська (0,82) області та м. Київ (0,80). Найнижче значення показника мають Волинська (-0,05) та Вінницька (-0,27) області з від'ємними значеннями.

Галузь. Виробничі очікування на три місяці залежать від галузі. Найвищими є показники очікувань для виробництва будівельних матеріалів (0,57) та машинобудування (0,42). Найнижче значення показника має металообробка (0,08).

ПРОДАЖІ

Зміни щодо попереднього місяця

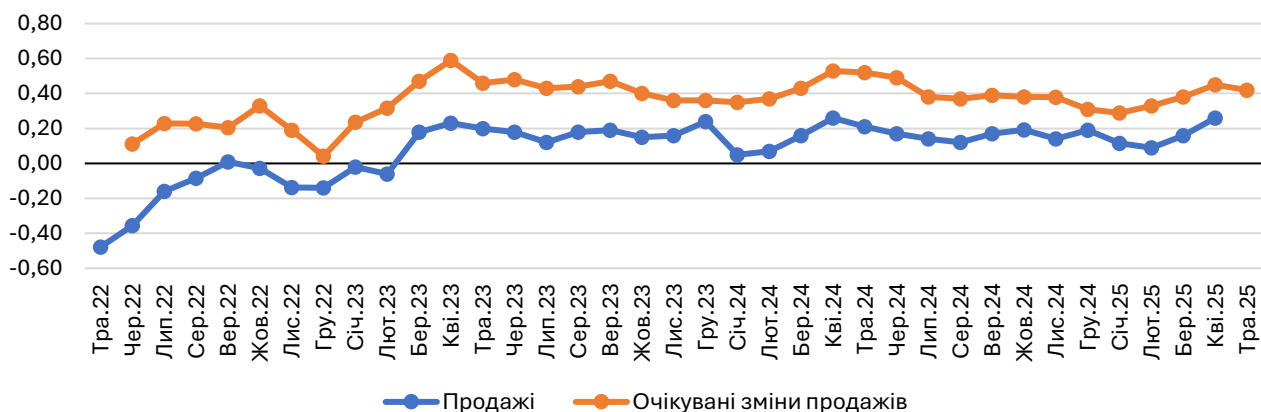
У квітні темпи зростання обсягів продажів зберегли тенденцію до прискорення. ІНДЕКС ЗМІН ПРОДАЖІВ збільшився з 0,16 до 0,26. Дещо зменшилась частка тих, хто скорочував обсяги продажів (із 12,8% до 10,2%). Частка підприємств, на яких не відбувалось змін, також зменшилась, із 63,2% до 59,6%. Частка підприємств, які нарощували обсяги продажів, збільшилась із 24% до 30,2%.

Розмір. ІНДЕКС ЗМІН ПРОДАЖІВ великих (0,44) підприємств є найвищим. Показник середніх підприємств є значно нижчим (0,23). Значення для малих підприємств становить 0,13. Найнижче та від'ємне значення показника мають мікропідприємства (-0,16).

Регіон. Найвище значення ІНДЕКСУ ЗМІН ПРОДАЖІВ зафіксовано для Полтавської (0,83) області, м. Києва (0,65), а також для Закарпатської та Київської областей (по 0,50 для кожної). Найнижче значення показника мають Чернігівська (-0,29) та Волинська (-0,19) області.

Галузь. Найвищий ІНДЕКС ЗМІН ПРОДАЖІВ мають харчова (0,35) та деревообробна (0,19) промисловість. Найнижче та від'ємне значення показника має металообробка (-0,10).

Рис. 15. Індекси змін продажів



Очікувані зміни продажів

Очікування щодо обсягів продажів залишаються оптимістичними, показник зменшився лише незначним чином. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ОБСЯГІВ ПРОДАЖІВ зменшився з 0,45 до 0,42. Частка тих, хто планує скорочувати продажі, незначним чином збільшилась, із 2,5% до 4,9%. Водночас частка тих, хто планує їх нарощувати, суттєво не змінилась та становить 42,8% (була 43,9%). Відсоток опитаних, які вважають, що нічого не зміниться, також істотно не змінився та становить 52,3% (був 53,6%).

Розмір. Показник очікувань для великих (0,50) підприємств є найвищим. Показник середніх (0,42) та малих (0,37) підприємств є суттєво нижчим. Показник очікувань для мікропідприємств є найнижчим і становить 0,09.

Регіон. У розрізі регіонів найкращі очікування зафіксовано в Полтавській (1,00), Черкаській (0,96) областях та в м. Києві (0,90). Показник очікувань Волинської (-0,08) та Вінницької (-0,33) областей є найнижчим.

Галузь. Найвищі показники очікувань стосовно продажів мають виробництво будівельних матеріалів (0,57), машинобудування (0,42) і харчова (0,41) промисловість. Показник очікувань щодо зростання продажів для металообробки (0,04) є найнижчим.

ЕКСПОРТ

Зміни щодо попереднього місяця

Темпи зростання експорту суттєво прискорились. Значення ІНДЕКСУ ЗМІН ЕКСПОРТУ істотно збільшилось, із 0,10 до 0,23. У відсотковому розподілі істотних змін не відбулось. Частка опитаних, у яких обсяги експорту скоротились, зменшилась із 13,4% до 8,7%. Частка підприємств, які нарощували експорт, збільшилась із 19,9% до 25,4%. Частка тих підприємств, на яких обсяги експорту залишились без істотних змін, становить 65,9% (була 66,7%).

Розмір. Значення ІНДЕКСУ ЗМІН ЕКСПОРТУ є найвищим для великих (0,37) підприємств. Значення середніх підприємств становить 0,16. Суттєво нижчим є значення для малих (0,02) підприємств. Найнижче та від'ємне значення показника мають мікропідприємства (-0,42).

Регіон. У регіональному розрізі найвищими є показники Полтавської (0,80) та Одеської (0,50) областей. Найнижчим є значення для м. Києва (-0,31), Чернігівської (-0,31) та Волинської (-0,15) областей.

Галузь. У галузевому розподілі ІНДЕКС ЗМІН ЕКСПОРТУ є кращим для харчової (0,38) промисловості. Найнижче значення показника мають легка (-0,04) та деревообробна (-0,05) промисловість.

Очікувані зміни експорту

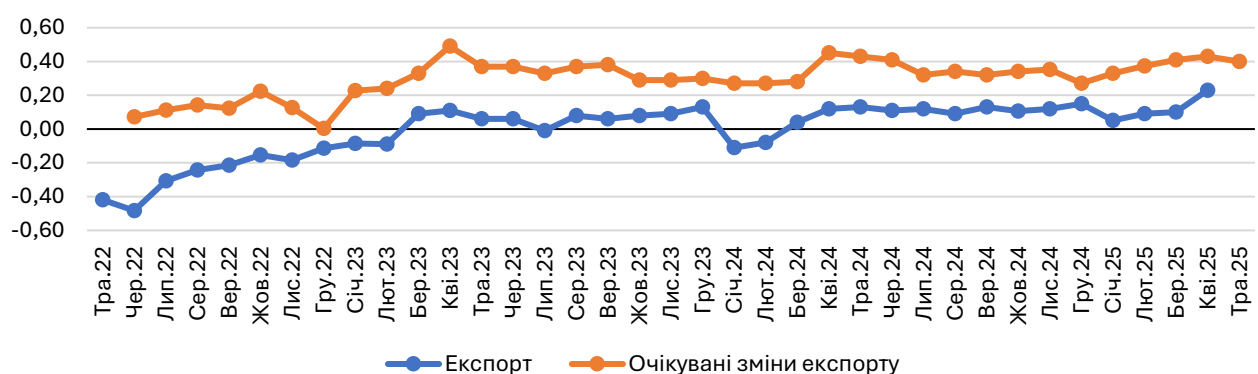
На наступні три місяці підприємці не очікують різких змін показника, значення зменшилось лише незначним чином. Значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЕКСПОРТУ становить 0,40 (було 0,43). Частка тих, хто планує нарощувати експорт, незначним чином зменшилась, із 44,5% до 42%. Частка тих, хто планує його скорочувати, суттєво не змінилась, показник становить 6% (був 5,5%). Частка тих, хто не очікує жодних змін, несуттєво збільшилась, із 50% до 52%.

Розмір. Найвищий та приблизно однаковий показник очікувань щодо експорту мають великі (0,46) та середні (0,44) підприємства. Показник малих підприємств становить 0,02. Найнижче та від'ємне значення показника мають мікропідприємства (-0,42).

Регіон: Найвище значення ІНДЕКСУ ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЕКСПОРТУ зафіксовано для підприємств Полтавської, та Закарпатської (по 1,00 для кожної) областей. Найгіршими є очікування представників бізнесу Сумської (-0,33), Вінницької (-0,17) областей та м. Києва (-0,15).

Галузь. Найвище значення індексу очікуваних змін експорту мають виробництво будівельних матеріалів (0,80) та хімічна (0,43) промисловість. Найнижче значення показника має поліграфія (-0,25).

Рис. 16. Індекси змін експорту



ЗАПАСИ СИРОВИНИ

Зміни щодо попереднього місяця

Темпи скорочення запасів сировини сповільнились. Значення ІНДЕКСУ змін запасів сировини несуттєво зросло: показник становить 0,06 (чотири місяці поспіль був 0,04). Водночас, у відсотковому розподілі істотних змін не відбулось. Частка респондентів, що повідомили про накопичення запасів сировини, за минулий місяць становить 16,2% (була 16,6%). Частка опитаних, що вказали на їх скорочення, також істотно не змінилась та становить 14% (була 15,3%). Частка підприємців, у яких у порівнянні з минулим місяцем нічого не змінилось, становить 69,8% (була 68,1%).

Розмір. ІНДЕКС змін запасів сировини є найвищим для великих (0,23) підприємств. Показник середніх підприємств є суттєво нижчим, але все ще має додатне значення (0,03). Показник мікро- (-0,03) та малих (-0,03) підприємств має від'ємне значення.

Регіон. Найчастіше про накопичення запасів сировини повідомляють у Полтавській (0,90), Рівненській (0,40) та Одеській (0,36) областях. Показники м. Києва (-0,70), Дніпропетровської (-0,42) та Житомирської (-0,32) областей є найнижчими.

Галузь. У галузевому розподілі додатне значення мають виробництво будівельних матеріалів (0,09), легка (0,06) та харчова (0,05) промисловість. Показник поліграфії (-0,20) та металообробки (-0,16) є найнижчим.

Очікувані зміни запасів сировини

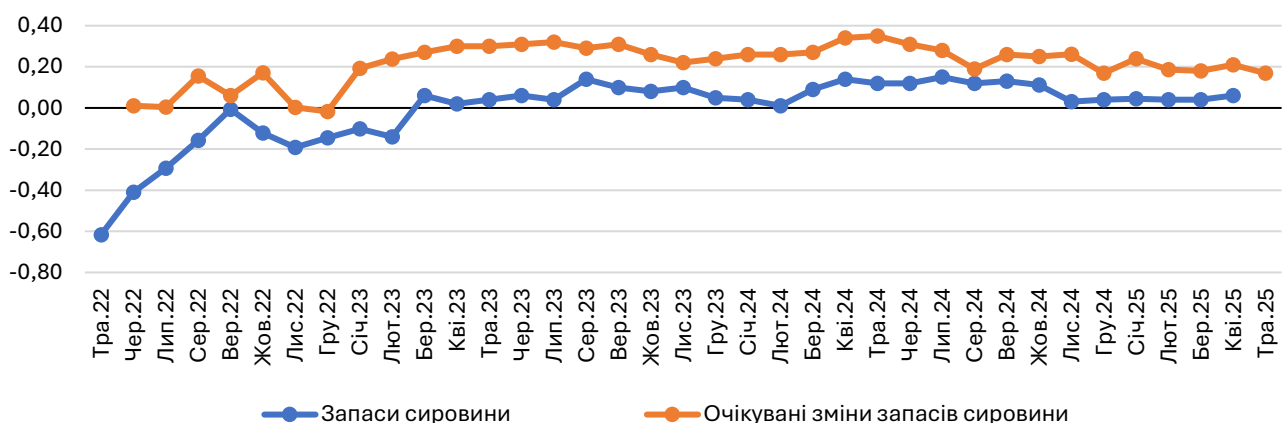
На наступні три місяці підприємці очікують на зменшення показника: ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ змін запасів сировини зменшився з 0,21 до 0,17. Частка респондентів, які очікують на накопичення запасів сировини зменшилась із 30% до 27,4%. Частка тих, хто вважає, що запаси сировини будуть скорочуватись, суттєво не змінилась та становить 14,3% (була 13,9%). Частка тих, хто не очікує змін, дещо зросла, із 56,1% до 58,3%.

Розмір. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ змін запасів сировини є вищим для великих підприємств та становить 0,31. Показник середніх (0,13) підприємств є суттєво нижчим. Значення показника для малих підприємств становить 0,06. Найнижче та від'ємне значення показника мають мікропідприємства (-0,04).

Регіон. Найвищим ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ змін запасів сировини є для Черкаської (0,93), Закарпатської (0,90) та Полтавської (0,87) областей. Найнижчим значення індексу є для м. Києва (-0,45), а також для Житомирської (-0,41) та Дніпропетровської (-0,37) областей.

Галузь. У галузевому розрізі найвищий показник очікувань щодо змін запасів сировини мають виробництво будівельних матеріалів (0,24) та хімічна (0,21) промисловість. Найнижче значення показника мають металообробка (-0,08) та легка (-0,06) промисловість.

Рис. 17. Індекси змін запасів сировини



ЗАПАСИ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Зміни щодо попереднього місяця

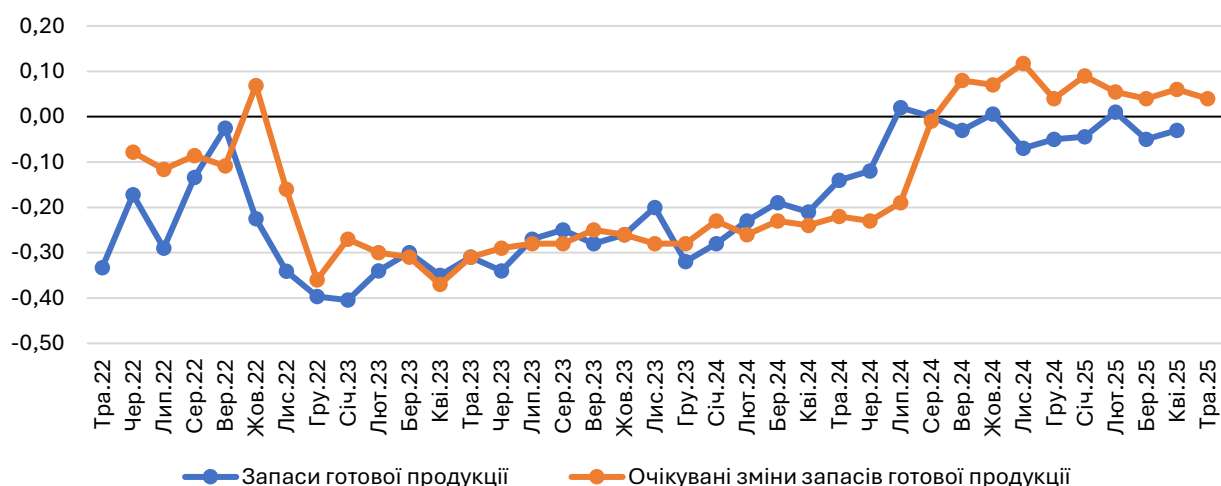
Темпи скорочення запасів готової продукції дещо сповільнились. Значення відповідного ІНДЕКСУ незначним чином збільшилось, із -0,05 до -0,03. Частка респондентів, що повідомили про скорочення запасів готової продукції, незначним чином зменшилась, із 14,9% до 12,5%. Частка тих респондентів, у яких запаси зросли, суттєво не змінилась та становить 8% (була 9%). Частка респондентів, які зовсім не відчували змін, дещо зросла, із 76,1% до 79,5%.

Розмір. Значення індексу залежно від розміру підприємства є вищим для великих (0,04) підприємств, показник яких має єдине додатне значення. Частіше про скорочення запасів готової продукції повідомляють на середніх (-0,05), малих (-0,09) та мікропідприємствах (-0,11).

Регіон. Значення індексу залежить від регіону. Найчастіше про накопичення запасів готової продукції говорять на підприємствах Рівненської (0,30) та Одеської (0,14) областей. Найнижчим є індекс м. Києва (-0,67), та Житомирської (-0,45) області.

Галузь. У галузевому розподілі найвищим є значення для легкої (0,11) та деревообробної (0,03) промисловості. Найнижче значення має машинобудування (-0,10).

Рис. 18. Індекси змін запасів готової продукції



Очікувані запаси готової продукції

У майбутньому керівники підприємств не очікують суттєвих змін показника. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЗАПАСІВ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ становить 0,04 (був 0,06). У відсотковому розподілі частка опитаних, які вважають, що запаси готової продукції в наступні три місяці скорочуватимуться, не змінилась і становить 13,1%, як і минулого місяця. Частка тих, хто очікує їх накопичення, дещо зменшилась, із 17,6% до 15,2%. Відсоток тих, хто вважає, що нічого не зміниться, несуттєво зросла, із 69,2% до 71,8%.

Розмір. Значення показника залежить від розміру підприємства. Значення індексу є найнижчим із єдиним від'ємним значенням для мікропідприємств (-0,13). Показник малих (0,02), середніх (0,05) та великих (0,06) підприємств є вищим та має додатне значення.

Регіон. У регіональному розподілі найвищим є значення для Черкаської (0,96) та Закарпатської (0,87) областей. Найнижчим є показник для м. Києва (-0,71), та Житомирської (-0,59) та Сумської (-0,32) областей.

Галузь. Значення індексу є найвищим для деревообробної (0,13) промисловості та машинобудування (0,09). Найнижчим є показник металообробки та легкої (по -0,04 для кожної галузі) промисловості.

НОВІ ЗАМОВЛЕННЯ

Зміни щодо попереднього місяця

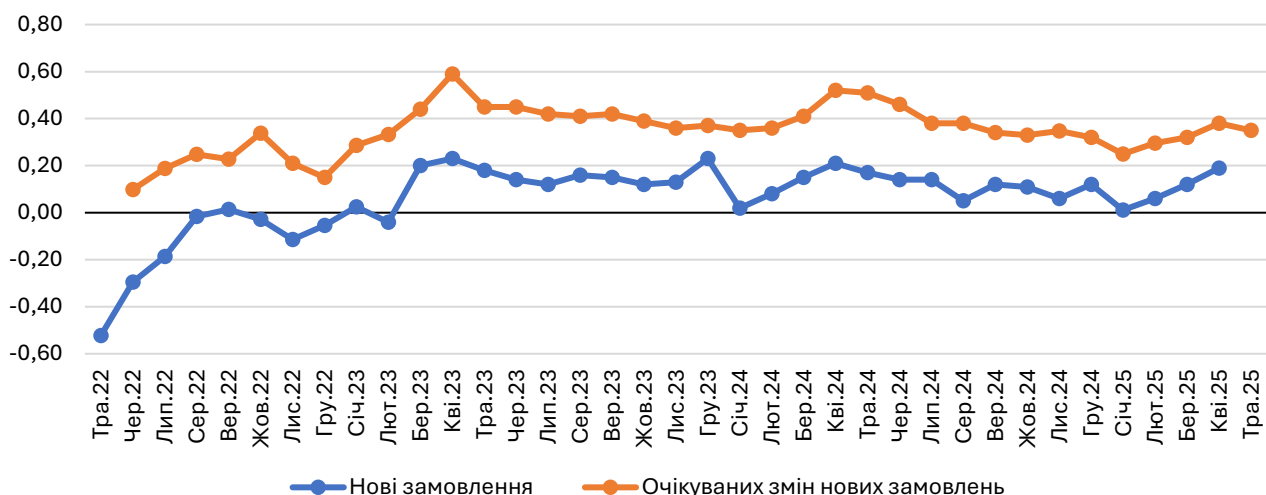
Темпи зростання нових замовлень зберігають тенденцію до прискорення. Індекс змін нових замовлень зростає три місяці поспіль та у квітні порівняно з березнем збільшився з 0,12 до 0,19. У відсотковому розподілі збільшилась частка тих, у кого збільшився обсяг замовлень (із 22,4% до 24,1%). Водночас, частка тих, у кого обсяг замовлень скоротився, зменшилась, із 14,2% до 10%. Частка тих, хто не відчув змін, дещо збільшилась, із 63,4% до 65,9%.

Розмір. Про зростання замовлень більше повідомляють на великих (0,32) підприємствах. Показник середніх (0,16) та малих (0,11) підприємств є значно нижчим, приблизно однаковим і все ще має додатне значення. Найнижче та від'ємне значення показника мають мікропідприємства (-0,15).

Регіон. Серед регіонів нові замовлення найбільше зростали в Полтавській (0,80), Черкаській (0,50) та Закарпатській (0,47) областях, у той час як у Сумській (-0,35) області обсяг нових замовлень найбільше скорочувався.

Галузь. Найкраще попереднього місяця ситуація з новими замовленнями складалась для харчової (0,27) та деревообробної (0,13) промисловості. Найнижче значення показника мають поліграфія (-0,10) та металообробка (-0,04).

Рис. 19. Індекси змін нових замовлень



Очікувані зміни нових замовлень

На наступні три місяці підприємці очікують на несуттєве погіршення значення показника. Значення індексу очікуваних змін нових замовлень незначним чином зменшилось, із 0,38 до 0,35. У відсотковому розподілі частка респондентів, що очікують на зростання нових замовлень, дещо зменшилась, із 39,8% до 37,6%. Частка респондентів, які очікують на скорочення обсягу нових замовлень, суттєво не змінилась та становить 5% (була 4,5%). Частка тих, хто не очікує жодних змін у наступні три місяці дещо зросла, із 55,8% до 57,4%.

Розмір. У залежності від розміру, найвищий показник очікувань мають великі підприємства (0,44). Показник малих (0,34), а також середніх (0,30) підприємств є нижчим та приблизно однаковим. Найнижче значення показника мають мікропідприємства (0,12).

Регіон. Значення індексу мають суттєві регіональні відмінності. У Черкаській (0,96), Полтавській (0,93) та Закарпатській (0,90) областях бізнес більшою мірою ніж в інших регіонах очікує на зростання нових замовлень. Разом із тим, показники Сумської (-0,24), Вінницької (-0,13) та Дніпропетровської (-0,05) областей мають найнижче значення.

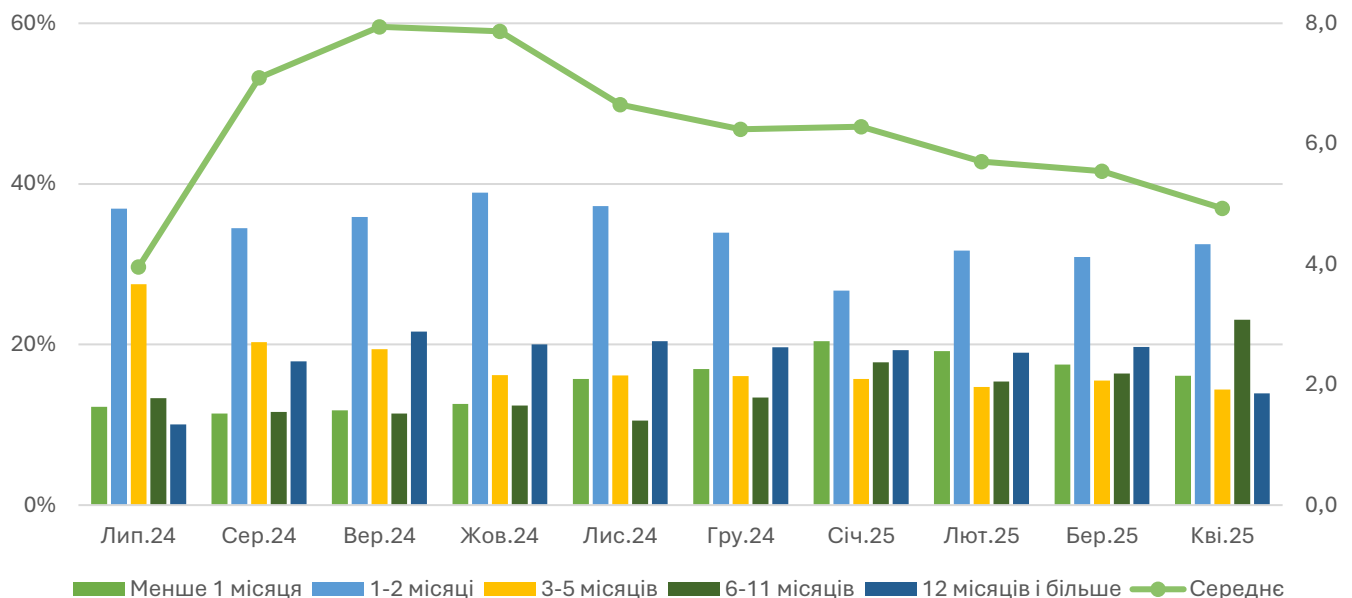
Галузь. Найкращі очікування щодо нових замовлень мають виробництво будівельних матеріалів (0,52) та машинобудування (0,36). Показник металообробки (0,09) має найнижче значення.

НОВІ ЗАМОВЛЕННЯ

Забезпеченість замовленнями наперед

У квітні 2025 року середній термін забезпеченості новими замовленнями для опитаних підприємств змінився порівняно з попереднім місяцем. Він склав у середньому 4,9 місяця. Частка підприємств із замовленнями на рік та більше складає 14%. Порівняно з минулим роком (5% у квітні 2024 року), цей показник виріс майже у 3 рази, що свідчить про зростання довгострокового планування і більш стабільних контрактів у частини підприємств. Водночас частка підприємств, які мають замовлення не більше ніж на 2 місяці, склала 49%.

Рис. 20. Час, на який підприємства забезпечені замовленнями



Розмір. Забезпеченість замовленнями зростає зі збільшенням розміру підприємств. Так, мікропідприємства в середньому забезпечені новими замовленнями на 1,3 місяця (середнє значення), тоді як малий бізнес – на 3,8 місяця, середній – на 5,9 місяця та великий – на 6,9 місяця.

86% мікро- та 56% малих підприємств мають замовлення лише на період до двох місяців. Водночас 46% великих підприємств та 51% середніх забезпечені замовленнями на 6 місяців і більше.

Галузь. У квітні 2025 року порівняно найдовші середні терміни нових замовлень було зафіксовано в деревообробній промисловості (6,1 місяця), а також у сфері хімічної промисловості (6,0 місяців)¹. Найкоротші середні терміни нових замовлень спостерігаємо у сфері виробництва металу та металообробці (3,3 місяця) та сфері виробництва будівельних матеріалів (3,2 місяця).

Варто зауважити, що 60% підприємств із виробництва металу та металообробки мають замовлення терміном лише до двох місяців, у той час як лише 16% підприємств цієї галузі повідомили про те, що мають замовлення на термін від шести місяців. Водночас 47% підприємств із деревообробної та 49% хімічної промисловості мають замовлення терміном від 6 місяців. Короткострокові замовлення терміном до 2 місяців мають

¹ Подані середні значення. У цьому аналізі не розглядаються підприємства галузей сільського господарства, будівництва, торгівлі та послуг, а також підприємства, що увійшли до категорії «Інші виробництва». Також не розглядаються підприємства галузі поліграфії через недостатню для проведення аналізу вибірки в цій галузі.

підприємства з легкої промисловості – 61%, виробництва будівельних матеріалів – 68%, машинобудування – 42%, деревообробної галузі – 50% та харчової промисловості – 45%.

Регіон. Між підприємствами в різних областях спостерігаються відмінності в забезпеченні замовленнями². Термін забезпечення замовленнями найбільший для підприємств Черкаської області, де в середньому він склав 15 місяців. Також терміни наявних замовлень порівняно високі для підприємств Вінницької, Закарпатської, Київської, Одеської, Полтавської та Рівненської областей (5 місяців і більше).

З іншого боку, найменший середній період замовлень – до двох місяців включно – зафіксований у Житомирській, Львівській, Чернівецькій, Чернігівській, Харківській, Дніпропетровській областях та м. Києві.

ЦІНИ НА СИРОВИНУ ТА МАТЕРІАЛИ

Зміни щодо попереднього місяця

Темпи зростання цін на сировину та матеріали зберігають тенденцію до сповільнення. Значення ІНДЕКСУ змін цін на сировину та матеріали зменшилось із 0,30 до 0,23. Частка керівників підприємств, що вказали на збільшення цін у березні, зменшилась із 31,5% до 24,5%. Частка тих, хто вважає, що ціни не змінювались порівняно з попереднім місяцем, збільшилась із 67,5% до 74%. Частка тих, хто говорить про зменшення цін на сировину та матеріали, істотно не змінилась та становить 1,5% (була 1,1%).

Розмір. Показник щодо зростання цін на сировину та матеріали є приблизно однаковим залежно від розміру підприємства. Показник великих та малих підприємств є однаковим та становить 0,24. Дещо нижчим є значення показника для середніх підприємств (0,22) та мікропідприємств (0,21).

Регіон. Зафіксовано суттєві регіональні відмінності. Значення індексу є вищим для Полтавської (0,87) області, а також для м. Києва (0,70). Показник Дніпропетровської, Запорізької та Львівської областей є найнижчим та дорівнює нулю.

Галузь. У галузевому розрізі значення індексу змін цін на сировину та матеріали є найвищим для деревообробної (0,27) та легкої (0,27) промисловості. Найнижче значення індексу має металообробка (0,08).

Очікувані зміни цін на сировину та матеріали

У короткостроковій перспективі підприємці не очікують суттєвих змін. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ змін цін на сировину та матеріали становить 0,29 (був 0,30). У відсотковому розподілі істотних змін не відбулось. Частка респондентів, які вважають, що змін не відбудеться, становить 67,5% (була 66,3%). Частка тих, хто очікує на підвищення цін, становить 31,3% (була 32,8%). Частка тих, хто вважає, що ціни на сировину та матеріали в наступні три місяці зменшуватимуться, також істотно не змінилась та становить 1,2% (була 0,9%).

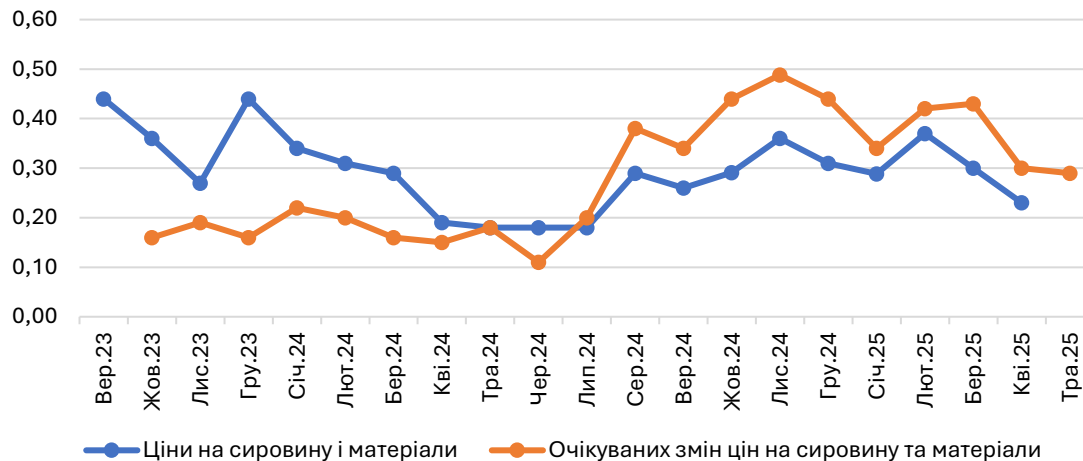
Розмір. У залежності від розміру показник очікувань малих (0,35), мікро- (0,32) та середніх (0,30) підприємств є вищим та приблизно однаковим. Найнижче значення показника мають великі підприємства (0,24).

Регіон. Найбільше про можливе збільшення цін на сировину та матеріали говорять у Черкаській (0,68), Полтавській і Тернопільській (по 0,60 для кожної) областях. Показник Рівненської та Львівської областей є найнижчим та дорівнює нулю.

Галузь. У галузевому розрізі найвище значення індексу мають хімічна промисловість (0,36), поліграфія (0,33) та легка (0,32) промисловість. Найнижчий показник має металообробка (0,12).

² До порівняння не включено регіони, у яких не були опитані підприємства (детальніше див. розділ «Вибірка»), а також Івано-Франківську та Тернопільську області, де кількість респондентів, які відповіли на це запитання, була недостатньою для порівняльного аналізу.

Рис. 21. Індекси змін цін на сировину та матеріали



ЦІНИ НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ (ВІДПУСКНІ ЦІНИ)

Зміни щодо попереднього місяця

Темпи зростання цін на готову продукцію зберігають тенденцію до сповільнення. Значення ІНДЕКСУ ЗМІН ЦІН НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ зменшилось із 0,32 до 0,27. Частка керівників підприємств, що вказали на підвищення цін у лютому, зменшилась із 32,5% до 26,7%. Частка тих, хто вважає, що ціни не змінювались порівняно з попереднім місяцем, збільшилась із 66,7% до 71,4%. Частка респондентів, які говорять про зниження цін, суттєво не змінилась і становить 1,9% (була 0,09%).

Розмір. Найчастіше про зростання цін на готову продукцію говорять на великих (0,30), середніх (0,27) та малих (0,23) підприємствах. Показник мікропідприємств є суттєво нижчим та становить 0,12

Регіон. Зафіксовано суттєві регіональні відмінності. Значення індексу є вищим для Полтавської (0,83) та Закарпатської (0,55) областей. Показник Дніпропетровської, Житомирської, Запорізької та Львівської областей є найнижчим та дорівнює нулю.

Галузь. У галузевому розрізі значення ІНДЕКСУ ЗМІН ЦІН НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ є найвищим для деревообробної (0,34), харчової (0,28) та легкої (0,25) промисловості. Найнижче значення має металообробка (0,04).

Очікувані зміни цін на готову продукцію

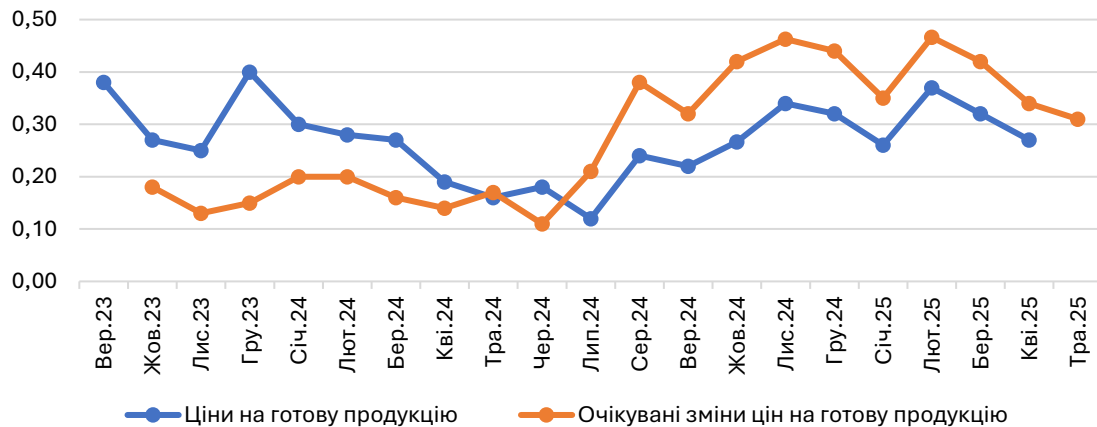
У найближчій перспективі керівники підприємств очікують на подальше сповільнення темпів зростання цін. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ЦІН НА ГОТОВУ ПРОДУКЦІЮ несуттєво зменшився, із 0,34 до 0,31. Частка респондентів, що не планують змін, дещо зросла, із 63,5% до 67,5%. Частка опитаних, що планують підвищення цін у наступні три місяці, зменшилась, із 35,8% до 32,0%. Частка опитаних, що вважає, що ціни на сировину та матеріали в наступні три місяці зменшуватимуться, становить лише 0,5% (минулого місяця було 0,07%).

Розмір. У залежності від розміру підприємства, найбільше на збільшення цін на готову продукцію очікують на малих (0,37) підприємствах. Показник середніх (0,33) підприємств є дещо нижчим. Найменше про можливе підвищення цін говорять на великих та мікропідприємствах підприємствах, показник яких становить 0,26.

Регіон. Найбільше про можливе підвищення відпускних цін говорять у Черкаській (0,96) та Закарпатській (0,90) областях. Показник Рівненської та Львівської областей є найнижчим та дорівнює нулю.

Галузь. У галузевому розрізі найвище значення індексу мають харчова промисловість та машинобудування (по 0,34 для кожної галузі). Найнижчий показник очікувань має металообробка (0,12).

Рис. 22. Індекси змін цін на готову продукцію



ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Зміни щодо попереднього місяця

Темпи накопичення заборгованості дещо прискорились. Значення ІНДЕКСУ ЗМІН ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ збільшилось та становить -0,04 (два місяці поспіль було -0,08). Частка тих, хто повідомив про скорочення заборгованості суттєво не змінилась та становить 19,6% (була 19,4%). Частка тих, у кого накопичилась заборгованість, збільшилась із 9,7% до 13,5%. Частка тих, для кого нічого не змінилось, зменшилась із 70,8% до 66,9%.

Розмір. Ситуація з дебіторською заборгованістю є кращою для мікро- (-0,14) та малих (-0,10) підприємств, показник яких є значно нижчим та кращим. Показник середніх (-0,03) та великих (-0,01) підприємств є вищим та приблизно однаковим.

Регіон. Зафіксовані суттєві регіональні різниці в значеннях цього показника. У розрізі регіонів найвище додатне значення показника зафіксовано в м. Києві (0,60), а також у Волинській (0,25) та Вінницькій (0,20) областях. Водночас у Сумській (-1,00), Житомирській (-0,86) та Дніпропетровській (-0,68) областях показник є найнижчим.

Галузь. При галузевому розподілі найвищий показник дебіторської заборгованості має поліграфічна (0,40) промисловість із єдиним додатним значенням. Найнижчий показник у машинобудування (-0,21).

Очікувані зміни дебіторської заборгованості

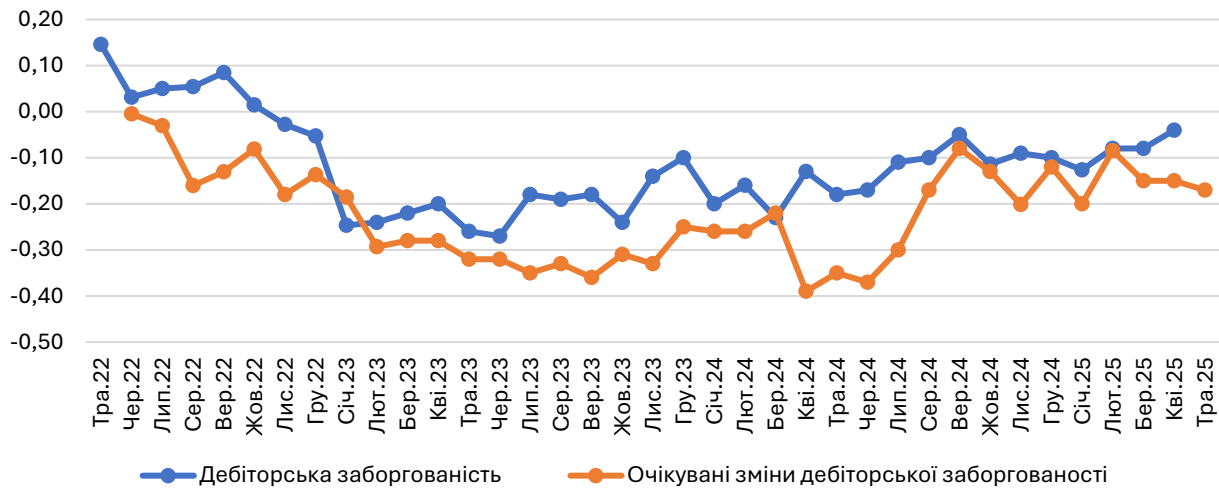
У перспективі трьох місяців підприємці очікують на незначне сповільнення темпів накопичень заборгованості. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНІСТІ незначним чином зменшився та становить -0,17 (два місяці поспіль був -0,15). Частка опитаних, що очікують на накопичення заборгованості, суттєво не змінилась та становить 6,6% (була 6,2%), частка тих, хто очікує на її скорочення також істотно не змінилась та становить 24,3% (була 23,3%). Частка тих, хто вважає, що нічого не зміниться, становить 69,2% (була 70,5%).

Розмір. При розподілі за розміром краще значення показника мають малі (-0,26) та середні (-0,22) підприємства. Показник мікропідприємств є значно вищим та становить -0,13. Найвище значення показника мають великі (-0,07) підприємства.

Регіон. У регіональному розподілі найбільше та вище за нуль значення мають м. Київ (0,20) та полтавська (0,17) область. Найнижчим є показник Житомирської (-0,95), Дніпропетровської (-0,89) та Сумської (-0,87) областей.

Галузь. Найвищими очікування щодо накопичення дебіторської заборгованості є для поліграфії, значення якої має єдине додатне значення (0,50). Найнижчий показник мають виробництво будівельних матеріалів (-0,31) та легка (-0,28) промисловість

Рис. 23. Індекси змін дебіторської заборгованості



КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Зміни щодо попереднього місяця

У квітні 2025 року показник із накопичення кредиторської заборгованості залишився незмінним. Індекс змін КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ не змінюється та вже три місяці поспіль становить -0,11. У відсотковому розподілі істотних змін не відбулось. Частка опитаних, що повідомили про накопичення заборгованості, суттєво не змінилась і становить 6,8% (була 6,9%). Частка тих, для кого кредиторська заборгованість скорочувалась, становить 19,8% (була 20,1%). Частка тих, для кого нічого не змінилось, також майже не змінилась та становить 73,5% (була 73,0%).

Розмір. Показник кредиторської заборгованості є найнижчим для малих (-0,26) підприємств. Суттєво вище та приблизно однакове значення мають мікро- (-0,13) та середні (-0,09) підприємства. Найвище значення показника мають великі (-0,03) підприємства.

Region. Зафіксовано суттєві регіональні відмінності. Ситуація з накопиченням кредиторської заборгованості є гіршою у м. Києві (0,20) та Вінницькій (0,12), Рівненській (0,10) областях. Найкраща ситуація в Сумській (-0,87), Житомирській (-0,76) та Дніпропетровській (-0,67) областях.

Галузь. У галузевому розподілі найвищим є показник заборгованості для поліграфії, значення для якої дорівнює нулю. Найнижчий та однаковий показник мають металообробка та машинобудування (-0,26 для кожної галузі).

Очікувані зміни кредиторської заборгованості

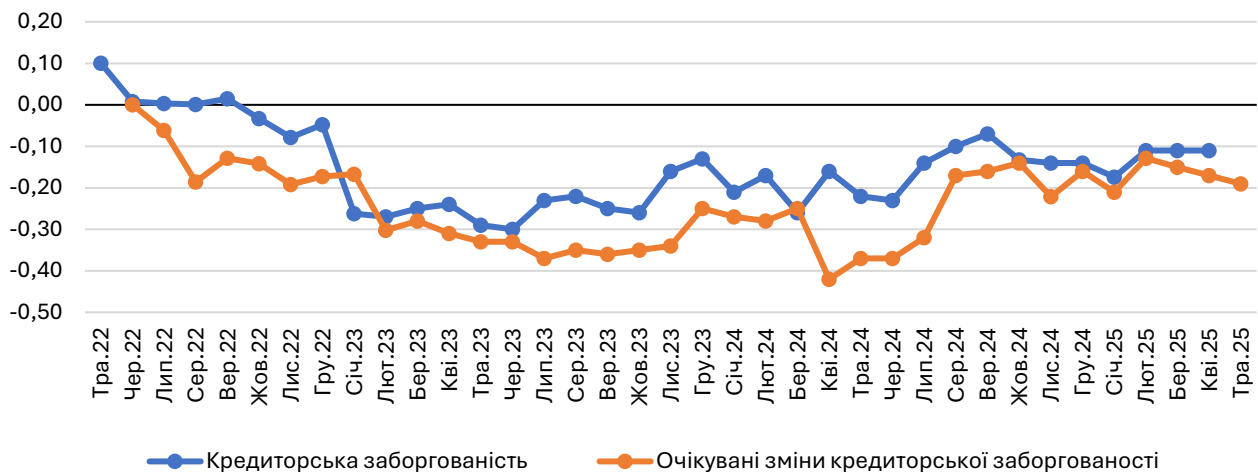
На наступні три місяці підприємці очікують на подальше поступове зменшення показника. Індекс очікуваних змін КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ поступово зменшується вже три місяці поспіль, за поточний період він зменшився із -0,17 до -0,19. У відсотковому розподілі значних змін не відбулось. Частка тих, хто очікує на скорочення обсягів кредиторської заборгованості, становить 23,2% (була 22,6%). Частка тих, хто очікує на її накопичення, суттєво не змінилась та становить 2,9% (була 3,6%). Частка тих респондентів, які вважають, що нічого не зміниться, становить 73,9% (була 73,8%).

Розмір. Показник очікувань щодо накопичення кредиторської заборгованості для малих підприємств є найнижчим (-0,30) та має краще значення. Вище та приблизно однакове значення показника мають середні (-0,20) та мікропідприємства (-0,21). Найвище значення показника мають великі (-0,10) підприємства.

Регіон. Показник очікувань щодо змін кредиторської заборгованості для Полтавської (0,03) області має єдине додатне значення. Найнижчим є показник очікувань для Сумської (-1,00), Дніпропетровської (-0,89) та Житомирської (-0,86) областей.

Галузь. Серед галузей промисловості найвищим є показник поліграфії, значення для якої дорівнює нулю. Найнижче значення мають легка (-0,39) промисловість та металообробка (-0,27).

Рис. 24. Індекс змін кредиторської заборгованості



ПОДАТКОВА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Зміни щодо попереднього місяця

Показник щодо темпів накопичення податкової заборгованості несуттєво прискорився. ІНДЕКС ЗМІН ПОДАТКОВОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ у квітні незначним чином збільшився, із -0,15 до -0,13. У відсотковому розподілі істотних змін не відбулось. Частка підприємств, що повідомили про скорочення податкової заборгованості за минулий місяць, становить 18% (була 19,5%). Частка респондентів, які вказали на збільшення податкової заборгованості, залишилась майже без змін, вона становить 4,6% (була 3,1%). Частка тих, хто вважає, що жодних змін не відбулось, істотно не змінилась та становить 77,4% (була 77,5%).

Розмір. Показник податкової заборгованості є кращим та приблизно однаковим для середніх (-0,16) та малих (-0,18) підприємств. Показник великих (-0,10) та мікропідприємств (-0,08) є вищим та приблизно однаковим.

Регіон. Спостерігаються суттєві відмінності в значенні цього показника за регіонами. Найвищим та додатним значення показника є для Хмельницької (0,33), Рівненської (0,10) та Вінницької (0,08) областей. Найнижчим є показник Сумської (-1,00), Житомирської (-0,62) та Дніпропетровської (-0,56) областей.

Галузь. Найвищим показник податкової заборгованості є для деревообробної (0,07) промисловості. Значення для металообробки (-0,30) є найнижчим.

Очікувані зміни податкової заборгованості

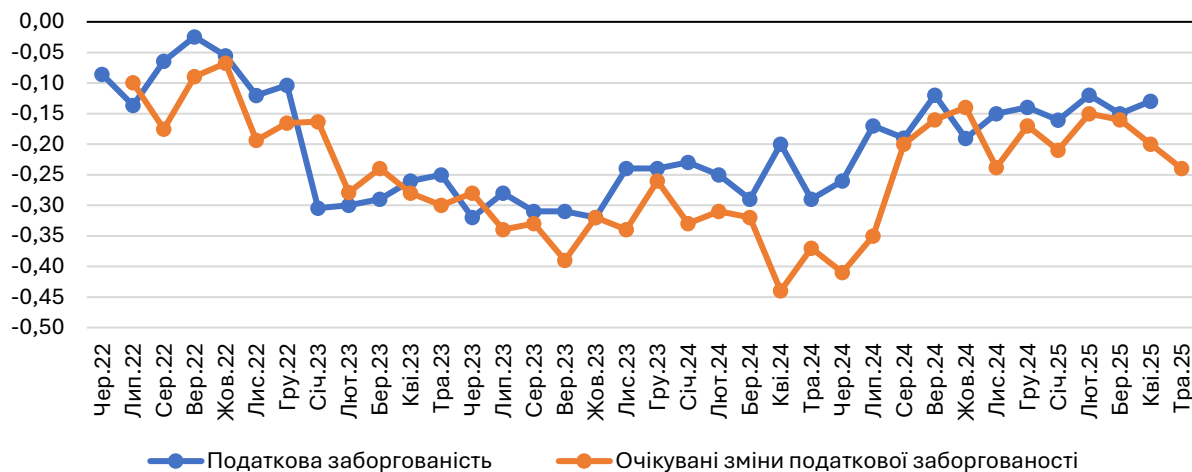
На наступні три місяці підприємці очікують на подальше зменшення показника. ІНДЕКС ОЧІКУВАНИХ ЗМІН ПОДАТКОВОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ зменшився з -0,20 до -0,24. Частка тих, хто прогнозує скорочення податкової заборгованості, незначним чином збільшилась, із 23,1% до 26,6%. Частка тих, хто очікує на її збільшення, також дещо зросла, із 0,4% до 2,3%. Частка тих, хто не очікує змін, зменшилась із 76,5% до 71,1%.

Розмір. Показник очікувань податкової заборгованості є найнижчим та приблизно однаковим для малих (-0,30) та середніх (-0,26) підприємств. Показник великих (-0,21) та мікропідприємств є дещо нижчим (-0,20).

Регіон. У регіональному розподілі найвищий показник очікувань є для Волинської, Чернігівської, Запорізької, Кіровоградської областей та м. Києва, значення яких є однаковим та дорівнює нулю. Показник Сумської (-1,00), Житомирської (-0,90) та Дніпропетровської (-0,83) областей є найнижчим.

Галузь. Найвищим показник очікувань податкової заборгованості є для поліграфії, значення для якої дорівнює нулю. Найнижчим є показник для металообробки та легкої промисловості, значення яких є однаковим та становить -0,32.

Рис. 25. Індекс змін податкової заборгованості



КІЛЬКІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ

Зміни щодо попереднього місяця

Темпи скорочення кількості працівників уповільнились. Індекс змін кількості працівників збільшився, із -0,07 до -0,01. Частка респондентів, що повідомляють про скорочення кількості співробітників, зменшилась, із 9,5% до 6,7%. Частка тих, хто вказав на їх збільшення, дещо зросла, із 2,2% до 5,6%. Частка тих, для кого нічого не змінилось, майже не змінилась та становить 87,8% (була 88,4%).

Розмір. Найбільше про скорочення кількості працівників говорять на мікропідприємствах, показник яких становить -0,13. Показник середніх (-0,02) та великих (-0,03) підприємств є вищим та приблизно однаковим. Показник малих підприємств має єдине додатне значення, яке становить 0,06.

Регіон. У регіональному розподілі найвищим та додатним значення показника є для Закарпатської (0,40) та Тернопільської (0,18) областей. Найчастіше про скорочення працівників повідомляють у Чернігівській (-0,21), Сумській і Волинській (по -0,16 для кожної) областях.

Галузь. Показник для хімічної промисловості є найвищим та дорівнює нулю. Найнижчим є показник для поліграфії (-0,10).

Очікувані зміни кількості працівників

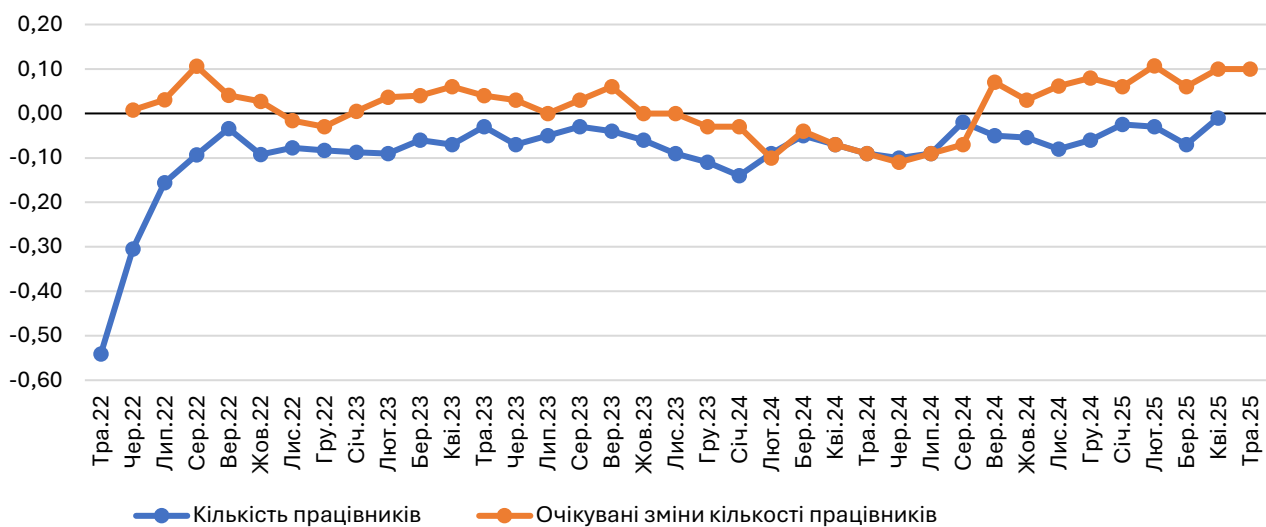
Показник очікувань щодо зростання кількості працівників не змінюється: Індекс очікуваних змін кількості працівників становить 0,10, як і минулого місяця. Частка тих опитаних, які планують збільшувати кількість працівників, дещо зменшилась, із 16,4% до 13,9%. Водночас, частка тих, хто очікує на скорочення кількості працівників, істотно не змінилась та становить 4,5% (була 5,1%). Частка тих, хто не планує змін, збільшилась із 81,6% до 78,5%.

Розмір. Показник очікувань щодо кількості працівників є найвищим для середніх (0,16) підприємств. Показник малих (0,10) та великих (0,06) підприємств є нижчим. Найнижчим та з від'ємним значенням є показник для мікропідприємств (-0,02).

Регіон. Значення індексу очікуваних змін кількості працівників суттєво залежить від регіону розташування підприємства. У регіональному розподілі найвище значення показника мають Черкаська (0,96) та Закарпатська (0,87) області. Найнижчі значення показника мають Дніпропетровська (-0,42) та Житомирська (-0,32) області.

Галузь. У галузевому розрізі найвищим індекс очікувань є для деревообробної (0,19) промисловості. Показник очікувань для металообробки є найнижчим із єдиним від'ємним значенням, яке становить -0,09.

Рис. 26. Індекс змін кількості працівників



ПРАЦІВНИКИ У ВИМУШЕНИХ ВІДПУСКАХ

Зміни щодо попереднього місяця

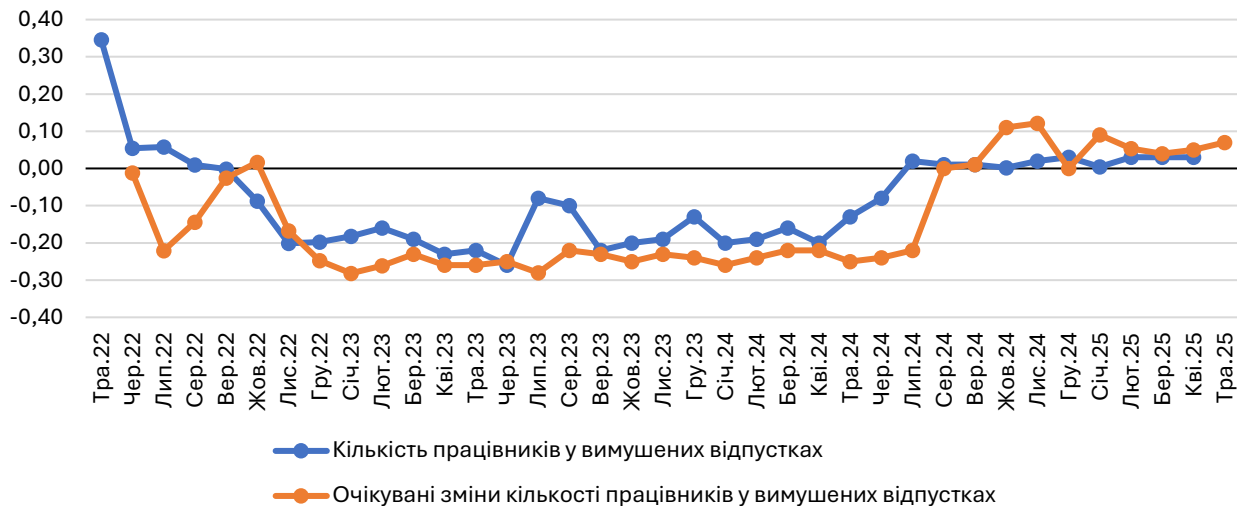
Темпи скорочення кількості працівників у вимушених відпустках уповільнились. ІНДЕКС ЗМІН КІЛЬКОСТІ ПРАЦІВНИКІВ У ВИМУШЕНИХ ВІДПУСКАХ не змінюється та три місяці поспіль становить 0,03. У відсотковому розподілі значних змін не відбулось. Частка тих, хто збільшував кількість таких працівників, суттєво не змінилась, та становить 4,6% (була 4,4%). Частка тих, хто зменшував їхню кількість, не змінилась та, як і минулого місяця, становить 1,8%. Частка тих, для кого за минулий місяць нічого не змінилося, становить 93,7% (була 93,8%).

Розмір. Показник мікропідприємств (-0,04) є найнижчим із від'ємним значенням. Показник великих підприємств становить 0,03. Однакове значення має показник для середніх і малих підприємств, яке становить 0,04.

Регіон. Найбільшою мірою з-поміж різних регіонів зростання показника спостерігається для підприємств Сумської та Тернопільської (по 0,18 для кожної) областей, а найчастіше про зменшення кількості співробітників, що перебувають у вимушених відпустках, повідомляють у Хмельницькій області, показник якої має єдине від'ємне значення (-0,14).

Галузь. У галузевому розподілі вищі показники щодо кількості працівників у вимушених відпустках має виробництво будівельних матеріалів (0,12). Показник поліграфії, металообробки та деревообробної промисловості є найнижчим, його значення дорівнює нулю.

Рис. 27. Індекси змін кількості працівників у вимушених відпустках



Очікувані зміни кількості працівників у вимушених відпустках

Підприємства, які мають працівників у вимушених відпустках, не очікують суттєвих змін на наступні три місяці. Індекс очікуваних змін кількості працівників у вимушених відпустках становить 0,07 (був 0,05). Частка тих підприємств, на яких очікується зростання кількості працівників у вимушених відпустках, дещо зросла, із 6,6% до 8,6%. Частка тих, хто вважає, що кількість таких працівників на їхньому підприємстві скоротиться, не змінилась та становить 1,4%, як і минулого місяця. Частка тих, хто вважає, що жодних змін не відбудеться, дещо зменшилась, із 92% до 90%.

Розмір. Показник середніх (0,11) підприємств є найвищим. Показник малих (0,07), великих (0,05) та мікропідприємств (0,02) є нижчим та приблизно однаковим.

Регіон. Показник очікувань для Закарпатської (0,47) та Черкаської (0,29) областей є найвищим. Показник Сумської, Волинської, Запорізької, Київської, Львівської, Одеської, Полтавської, Рівненської та Харківської, Чернівецької, Чернігівської Хмельницької областей та м. Києва є однаковим та дорівнює нулю.

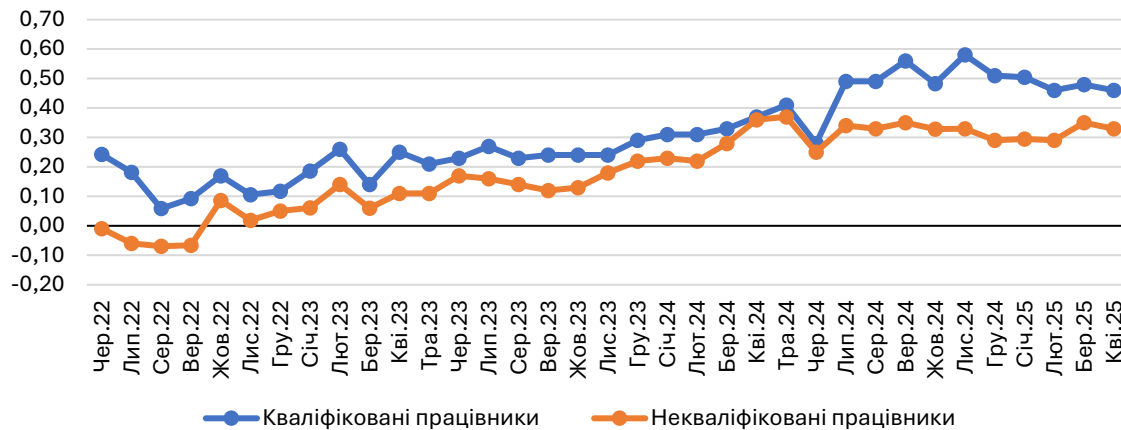
Галузь. Найвищим є показник очікувань щодо зростання кількості працівників у вимушених відпустках для легкої (0,15) промисловості та виробництва будівельних матеріалів (0,13). Найнижчим є показник для металообробки та поліграфії, значення яких дорівнює нулю.

КВАЛІФІКОВАНІ ТА НЕКВАЛІФІКОВАНІ ПРАЦІВНИКИ

У квітні 2025 року труднощі в пошуку працівників відповідної кваліфікації суттєво не змінюються. Значення ІНДЕКСУ ТРУДНОЩІВ У ПОШУКУ КВАЛІФІКОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ дещо зменшилось, із 0,48 до 0,46. Значення ІНДЕКСУ ТРУДНОЩІВ У ПОШУКУ НЕКВАЛІФІКОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ також зменшилось незначним чином, із 0,35 до 0,33.

Частка керівників підприємств, які вказали на те, що кваліфікованих працівників важче знайти, суттєво не змінилась та становить 47,8% (була 46,1%), частка тих, кому важче шукати некваліфікованих працівників, також істотно не змінилась та становить 36,3% (була 36,1%). Відсоток тих, кому легше знайти кваліфікованих працівників, становить 1,1% (був 0,2%), а частка тих, кому легше шукати некваліфікованих працівників, становить 4,1% (була 3,4%). Частка тих, хто не відчуває жодних змін у пошуку кваліфікованих робітників, незначним чином зменшилась, із 53,7% до 51,1%, а для некваліфікованих працівників цей відсоток суттєво не змінився та становить 59,6% (був 60,5%).

Рис. 28. Індекси змін труднощів у пошуку кваліфікованих та некваліфікованих працівників



Кваліфіковані працівники

Розмір. Найскладніше шукати працівників для малих (0,49) та середніх (0,48) підприємств. Показник великих (0,44) та мікропідприємств (0,43) є дещо нижчим.

Регіон. Зафіксовано суттєві регіональні відмінності на ринку праці. У регіональному розподілі найважче шукати кваліфікованих працівників у Житомирській, Полтавській, Тернопільській та Чернігівській (по 1,00 для кожної) областях. Найлегше кваліфікованих працівників знайти в Рівненській області, показник якої має єдине від'ємне значення (-0,10).

Галузь. У галузевому розподілі найбільше складнощів із пошуком кваліфікованих працівників мають деревообробна (0,57) та легка (0,55) промисловість. Найлегше шукати кваліфікованих працівників для металообробки (0,27).

Некваліфіковані працівники

Розмір. У залежності від розміру, показник труднощів у пошуку некваліфікованої робочої сили є дещо вищим для великих (0,35) підприємств. Показник малих та середніх підприємств є однаковим та становить 0,33. Найлегше некваліфікованих працівників шукати мікропідприємствам, показник яких становить 0,21.

Регіон. У регіональному розподілі найважче шукати некваліфікованих працівників Житомирській, Полтавській, Тернопільській та Чернігівській (по 1,00 для кожної) областях. Найлегше шукати таких працівників у Сумській (-0,53) області, показник якої має єдине від'ємне значення.

Галузь. Найвищі показники щодо пошуку некваліфікованих працівників спостерігаються у харчовій (0,42) промисловості, машинобудуванні та виробництві будівельних матеріалів (по 0,38 для кожної галузі). Найлегше шукати некваліфікованих працівників для поліграфії (0,13).

СПЕЦІАЛЬНА ЧАСТИНА ОПИТУВАННЯ

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ПІДПРИЄМСТВА

Проблеми ведення бізнесу під час війни

У квітні 2025 року найгострішою перешкодою для бізнесу, викликаною повномасштабним російським вторгненням, знову став **брак робочої сили внаслідок призову або виїзду співробітників** – 57%. У період із червня 2024 року до грудня 2024 року спостерігається поступове зростання нестачі робочої сили внаслідок призову чи виїзду співробітників. Показник зріс із 42% у червні до 64% у листопаді, у грудні - березні коливався в межах 61 - 65%.

Друге місце в рейтингу перешкод для бізнесу, викликаних повномасштабною війною зайняла **безпека праці**. З цією проблемою зіштовхнулося 54% підприємств. Показник фактично не змінюється з листопада 2024 року, коли він становив 54%.

Із різницею аж у 11% на третє місце рейтингу перешкод для бізнесу у квітні вийшла проблема **зростання цін на сировину та матеріали**. Ця перешкода була актуальною для 43% підприємств. Проблема зростання цін на сировину та матеріали значно зросла з липня до листопада (із 32% до 48% відповідно), однак у грудні спостерігали зниження цієї проблеми до 42%. У лютому 2025 року зафіксовано найвищий показник за весь період проведення опитування - 56%.

Четверте місце в рейтингу перешкод зайняла проблема **зменшення попиту на продукцію/послуги**. Цю проблему відчули 28% підприємств, що на 4% менше, ніж було в березні 2025 року, коли ця частка складала 32%.

Про **складнощі в перевезенні сировини або товарів територією України** у квітні повідомили 17% опитаних, внаслідок чого ця перешкода зайняла п'яте місце в рейтингу перешкод. Частка підприємств, які зіткнулися зі складнощами в перевезенні сировини або товарів територією України, знизилася з 32% у березні 2024 року до 16% у липні 2024 року, що свідчить про поступове покращення ситуації. Однак після липня спостерігається зростання включно до жовтня – 17%, у листопаді спостерігаємо різке зменшення до 12%. Однак у грудні та січні ми знову повернулись до попередніх показників. У березні та квітні ситуація залишається незмінною.

Шосту сходинку в рейтингу перешкод займає **брак обігових коштів** – 10%. Проблема залишається на рівні 9 – 11% протягом усього періоду.

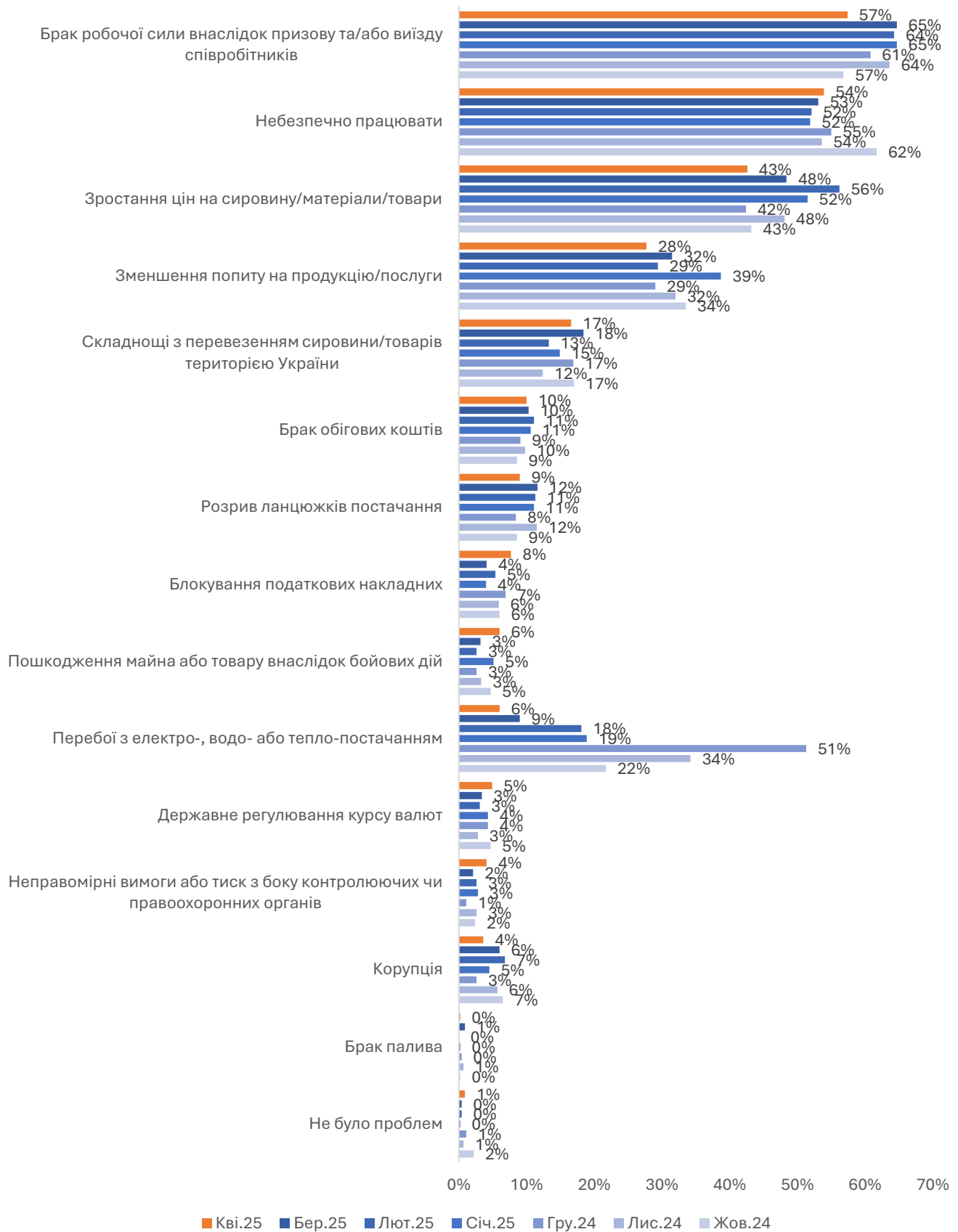
Сьоме місце займає проблема **розриву ланцюжків постачання** – 9% підприємств вказали на цю перешкоду у квітні 2025 року. З початку 2025 року цей показник фактично не зазнає змін.

Восьме місце займає проблема **блокування податкових накладних**. На неї у квітні вказали 8% опитаних підприємств.

Дев'яте місце рейтингу перешкод для бізнесу, викликаних повномасштабним російським вторгненням, у квітні зайняла проблема **пошкодження майна або товару внаслідок бойових дій**. На неї вказали 6% опитаних підприємств, що є одним із найвищих показників за весь період проведення опитування. Також дев'яту сходинку розділяє перешкода **перебоїв із електро-, водо- та теплопостачанням**. Це виявилось проблемою для 6% підприємств, цей показник змінився порівняно з усіма попередніми місяцями. Найгірша ситуація була влітку (у липні - 78%, серпні та червні - 65%), коли проблема досягала пікових значень через масовані обстріли інфраструктури. Наразі ця проблема турбує незначну кількість підприємств.

Десяте місце займає проблема **державного регулювання курсу валюти** – 5%. Проблема регулювання курсу валюти залишається на рівні 3 - 5% протягом усього періоду проведення опитування.

Рис. 29. Найважливіші проблеми для опитаного бізнесу



На одинадцятому місці опиняються аж 2 перешкоди, а саме: проблема **корупції та неправомірні вимоги або тиск з боку контролюючих чи правоохоронних органів**. На ці проблеми вказали по 4% опитаних підприємств у квітні 2025 року.

Проблема **браку** палива не була згадана підприємствами у квітні 2025 року.

Крім цього, 1% підприємств у квітні 2025 року сказали, що зіштовхнулися з іншими перешкодами.

Проблеми бізнесу різного розміру. У квітні великі підприємства найчастіше повідомляли про перешкоду безпеки праці - 72%, мікро-, малі та середні підприємства: 35%, 48%, 54%. Також великі підприємства часто повідомляли про проблему браку робочої сили - 59%. Тоді як мікро-, малі і середні підприємства вказали: 28%, 61%, 64% відповідно.

Мікропідприємства найбільше відчують на собі зростання цін на сировину та матеріали – 60%, тоді як малі, середні та великі – 46%, 44%, 28% відповідно. Також мікропідприємства найбільше реагують на зменшення попиту на продукцію – 45%, тоді як малі, середні та великі – 25%, 28%, 21% відповідно.

Проблеми бізнесу за галузями промисловості. Про те, що працювати небезпечно, найчастіше говорив бізнес, що працює в металургії (60%), у хімічній промисловості (63%), галузі машинобудування (64%), а також у харчовій промисловості (60%).

У всіх галузях, а саме: у деревообробній промисловості, харчовій промисловості, легкій промисловості, у галузі машинобудування, хімічній промисловості, у галузі виробництва будівельних матеріалів та у галузі виробництва металу та металообробки - повідомляють про брак робочої сили через мобілізацію або виїзд співробітників (більше 46%).

У галузі будівельних матеріалів найчастіше скаржаться на зростання цін на сировину та матеріали – 52%. Також підприємства харчової промисловості та легкої промисловості скаржаться на зростання цін на сировину та матеріали (47% та 49% відповідно).

Про зменшення попиту на продукцію/послуги у квітні найчастіше повідомляли підприємства в галузі легкої промисловості (33%) та металургії (32%)³.

Проблеми бізнесу за регіонами. Найвищі частки бізнесу, який зіштовхнувся з проблемою безпеки праці, зафіксовані у Вінницькій, Дніпропетровській, Житомирській, Запорізькій, Київській, Кіровоградській, Одеській, Полтавській та Черкаській областях – більше 70%. Про зростання цін на сировину та матеріали, найчастіше говорили підприємства у Львівській, Сумській, Чернівецькій областях та м. Києві (більше 70%).

На брак робочої сили через повномасштабну війну скаржаться всі опитані підприємства Житомирської області. Також ця проблема є гострою для Вінницької, Дніпропетровської, Закарпатської, Полтавської та Чернівецької областей (більше 70%).

Вплив війни на завантаження виробничих потужностей/обсяги виробництва

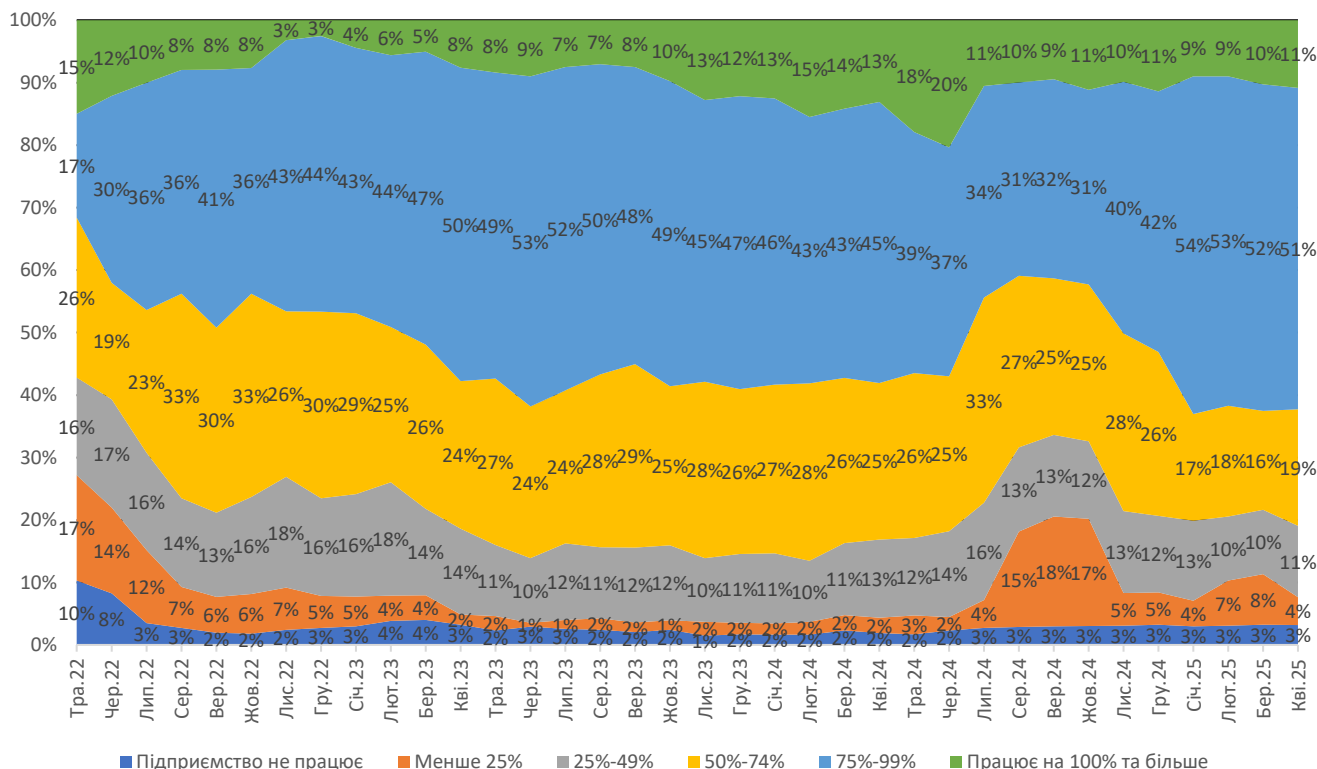
У квітні 2025 року лише 11% підприємств повідомили, що працюють на повну потужність (100% і більше), що майже без суттєвих змін порівняно з попереднім місяцем (10% у березні). Водночас, частка підприємств, які працюють майже на повну потужність (75% - 99%), становила 51% (52% у березні). У результаті, **сумарна частка підприємств, які працюють майже на повну та повну потужність, становила 62%**, що приблизно на рівні попередніх місяців (у січні – 63%, у лютому – 62%, березні – 63%).

У квітні 2025 року 3% опитаних підприємств повідомили про припинення своєї діяльності впродовж війни. Цей показник продовжував залишатися низьким із липня 2022 року, у діапазоні 2% – 4%. На рівні менше ніж 25% від довоєнних обсягів виробництва працювали лише 4% підприємств у квітні (8% у березні). Окрім цього,

³ У цьому аналізі не розглядаються підприємства галузей сільського господарства, будівництва, торгівлі та послуг, а також підприємства, що ввійшли до категорії «Інші виробництва». Також не розглядаються підприємства галузі поліграфії через недостатню для проведення аналізу вибірки в цій галузі.

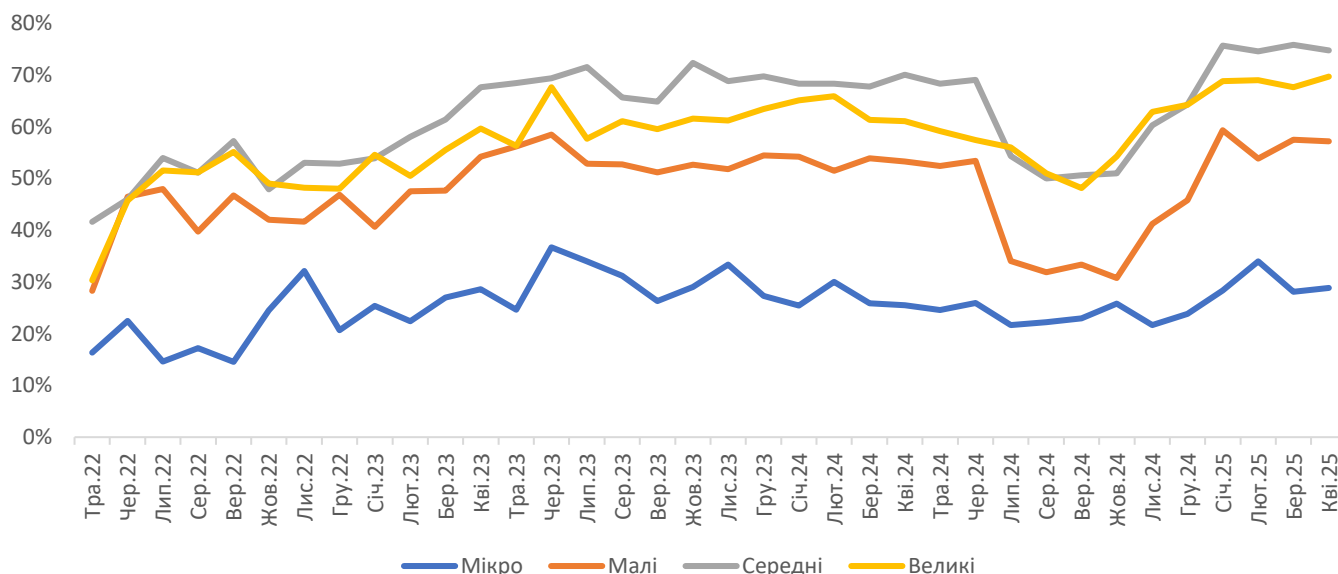
11% підприємств працювали у квітні на рівні 25% - 49% довоєнних виробничих потужностей (10% у березні). **У підсумку, у квітні майже кожне п'яте (19%) підприємство працювало менше ніж на половину потужності або не працювало порівняно з довоєнним часом.**

Рис. 30. Вплив війни на роботу підприємств (% опитаних)



Результати бізнесу різного розміру. У квітні 2025 року рівень завантаження виробничих потужностей зазнавав лише незначних змін. Частка мікропідприємств, які працювали на майже повну та повну потужність, зросла з 28% у березні до 29% у квітні, а частка великих зросла з 68% до 70%. На протилежну цьому, показник для малих підприємств не змінився (57%), а для середніх – зменшився з 76% до 75%.

Рис. 31. Частка підприємств, які працюють майже на повну та повну потужність (75 – 99%, 100% та більше) порівняно з довоєнним періодом (за розміром підприємств, %)



Станом на квітень 2025 року не працювали 13% представників мікробізнесу. Також не працювали 4% малих підприємств та 1% середніх підприємств. Водночас, усі великі підприємства працювали. Таким чином, **мікробізнес упродовж усіх хвиль опитування залишається більш чутливим до викликів воєнного часу.**

Результати бізнесу різних галузей. Харчова галузь залишається на першій сходинці з 74% підприємств, які працюють на майже повну або повну потужність (73% у березні). На другій сходинці залишається деревообробна промисловість (69% у березні та квітні). На третій сходинці виробництво будівельних матеріалів із 68% (68% було й у березні). Машинобудування залишається на четвертій сходинці, а абсолютне значення показника галузі незначним чином зменшилося – із 67% у березні до 64% у квітні. При цьому, найнижчий рівень завантаження виробничих потужностей залишається в металургії та металообробці (36% у квітні працювали на високому рівні завантаження).

Рис. 32. Частка промислових підприємств, які працюють майже на повну та повну потужність (75 – 99%, 100% та більше) порівняно з довоєнним періодом, % опитаних за галузями⁴



Created with Datawrapper

Результати за регіонами. У квітні в більшості регіонів спостерігався невисокий рівень завантаження виробничих потужностей. Однак майже на повну та повну потужність у грудні продовжували працювати всі або майже всі підприємства у Вінницькій (100%), Закарпатській (100%), Полтавській (100%), Рівненській (100%) та Черкаській (100%) областях. Ситуація залишається складною в прифронтовій Запорізькій області, де відсутні підприємства, які б працювали на високому рівні завантаження потужностей.

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЕКСПОРТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

У рамках тридцять шостої хвилі опитування серед усіх респондентів зафіксовано **59% підприємств, що були або є експортерами**. Водночас, 30% підприємств ніколи не мали експорту, а 12% не змогли дати відповіді на запитання.

Станом на квітень 2025 року серед експортерів **85% опитаних вказали, що експортували до війни, а також продовжували експортувати впродовж останніх 12-ти місяців**. Ще 1% підприємств уперше розпочав експортувати саме під час війни (упродовж останніх 12-ти місяців). Водночас, 14% підприємств експортували до початку війни, але не мали експорту впродовж останніх 12-ти місяців. Український бізнес досягнув певної планки відновлення експортної діяльності, адже частина бізнесу не може побороти нові виклики для відновлення експорту.

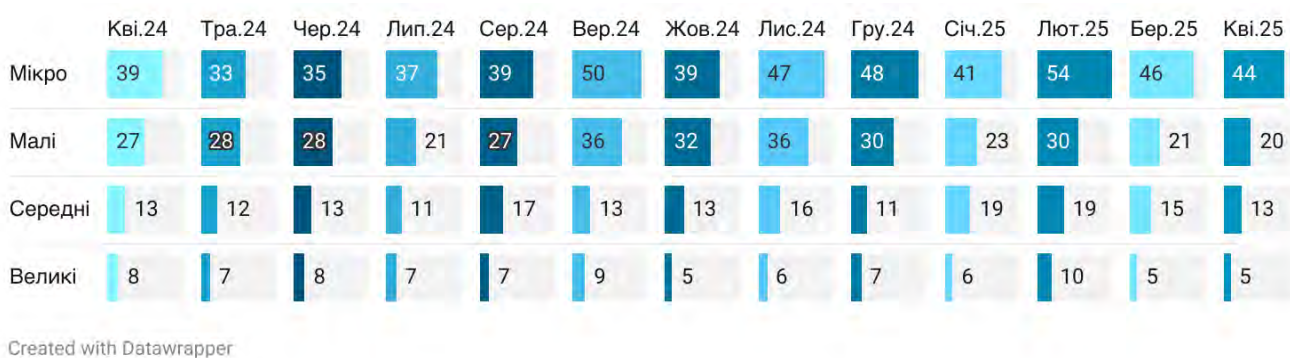
⁴ Дані для поліграфічної промисловості недоступні для більшої частини 2025 року через недостатню наповнюваність підвибірки.

Рис. 33. Вплив війни на експортну діяльність (% опитаних експортерів)



Результати бізнесу різного розміру. За результатами квітня 2025 року, знову зафіксовано закономірність щодо стану експортної діяльності залежно від розміру підприємства. Серед мікробізнесу 44% підприємств, які експортували до війни, але не мали експортної діяльності впродовж останніх 12-ти місяців. Також висока частка підприємств, які не можуть відновити експорту, серед малого бізнесу – 20%. Дещо краща ситуація серед експортерів середнього розміру: 13% опитаних не експортували останні 12 місяців. Найкраща ситуація серед великого бізнесу, у якого відповідний показник становив лише 5%. Таким чином, великі підприємства традиційно є лідерами з відновлення експортної діяльності.

Рис. 34. Частка експортерів, які не експортували впродовж останніх 12-ти місяців, за розміром підприємств (% опитаних експортерів)



Результати бізнесу за галуззю. За даними квітня 2025 року, найбільш складна ситуація з відновленням експорту залишається в металургії та металообробці. Зокрема, 28% підприємств галузі вказали, що експортували до повномасштабного вторгнення, але не мали експорту впродовж останніх 12-ти місяців. У харчовій промисловості, яка в цілому є лідером відновлення, відповідний показник становить 11%. Водночас, найнижча частка підприємств, які не повернули експортну діяльність за вказаний період, у деревообробній промисловості – 10%.

Рис. 35. Частка підприємств, які не експортували впродовж останніх 12-ти місяців, але були експортерами до повномасштабного вторгнення, за галуззю промисловості (% опитаних експортерів)⁵



Created with Datawrapper

Результати за регіонами. Упродовж усіх хвиль щомісячного опитування доступні дані не дозволяють зробити висновки щодо чітких регіональних закономірностей через недостатню наповнюваність підвбірок в окремих областях. Однак в окремих регіонах усі підприємства (серед тих, хто зміг дати відповідь) відновили експорт, зокрема у Вінницькій, Закарпатській, Київській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Черкаській, Чернігівській областях та місті Києві. Найскладніша ситуація залишається в Дніпропетровській та Житомирській областях, у яких відповідно 71% та 63% не мали експорту впродовж останніх 12-ти місяців, хоча мали його до війни.

ВПЛИВ ВИМКНЕНЬ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ

Під час тридцять шостої хвилі опитування промисловим підприємствам було знову запропоновано оцінити вплив проблем з електропостачанням на їхню діяльність. **У березні 2025⁶ року вимкнення електропостачання стали дещо менш проблемними для бізнесу порівняно з попереднім місяцем. Зокрема, у березні тільки 7% підприємств тимчасово призупиняли роботу через вимкнення електропостачання (для порівняння – у січні 38% та 26% у лютому).** При цьому, у 52% підприємств вимкнень взагалі не було (45% у лютому). Окрім цього, 41% підприємств працював весь час, навіть якщо відбувалися вимкнення. Водночас, 5% підприємств зупиняли роботу лише на 1 - 10% робочого часу. Майже відсутні підприємства, які **мали найбільш критичні втрати (більше половини робочого часу) – близько 0%.**

Рис. 36. Вплив вимкнень електропостачання на роботу підприємств, % опитаних



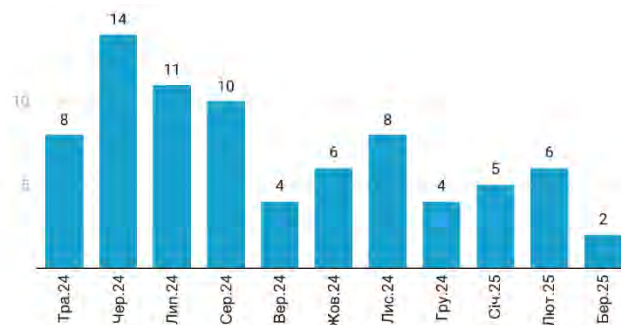
Created with Datawrapper

⁵ У квітні 2025 року дані про експорт виробників будівельних матеріалів недоступні через недостатню наповнюваність підвбірки.

⁶ У рамках опитування, запитання щодо втрат робочого часу ставиться стосовно попереднього місяця, який уже завершився. Тобто, у квітні респондентів запитували про втрати робочого часу в березні.

У результаті, у середньому через вимкнення електроенергії підприємства втратили 2% загального обсягу робочого часу за березень 2025 року. Це в декілька разів нижче ніж у лютому (6%). При цьому, ситуація дещо відрізняється залежно від розміру бізнесу, галузі та регіону.

Рис. 37. Середній % часових втрат через вимкнення електропостачання, за місяцями



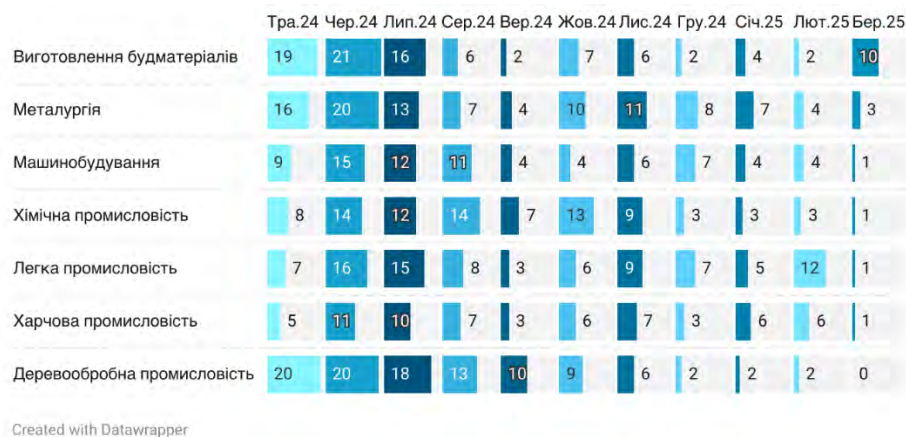
Результати бізнесу різного розміру. Ситуація відрізняється для підприємств різного розміру. Наприклад, не було вимкнень у 77% мікро-, 43% малих, 49% середніх та 54% великих підприємств. Водночас, продовжували працювати навіть у випадку вимкнень 14% мікро-, 48% малих, 43% середніх та 44% великих підприємств. У березні 2025 року знову спостерігалася різниця у втратах підприємств різного розміру. Зокрема, у березні мікропідприємства втратили в середньому 8% робочого часу, малі – 2%, середні – 1%, а серед великих – втрати були близькі до нуля.

Рис. 38. Середній % часових втрат підприємств (за розміром), % опитаних



Результати бізнесу за галуззю. Найнижчі середні втрати робочого часу від вимкнень електропостачання зафіксовано в деревообробці (0%). Однак в окремих галузях ситуація дещо гірша. Зокрема, у виготовленні будівельних матеріалів середні часові втрати становили 10%. Однак на другому місці, за розміром втрат, металургія та металообробка – у середньому лише 3% часових втрат.

Рис. 39. Середній % часових втрат підприємств (за галуззю промисловості), % опитаних



Результати бізнесу за регіонами. Результати опитування знову підтверджують певну регіональну специфіку негативного впливу вимкнення електропостачання. Найвищі середні часові втрати зафіксовано в Сумській (10%) та Хмельницькій (6%) областях. При цьому показник втрат підраховується лише серед тих підприємств, які мали вимкнення. У більшості регіонів середні втрати нижчі 2% або взагалі відсутні.

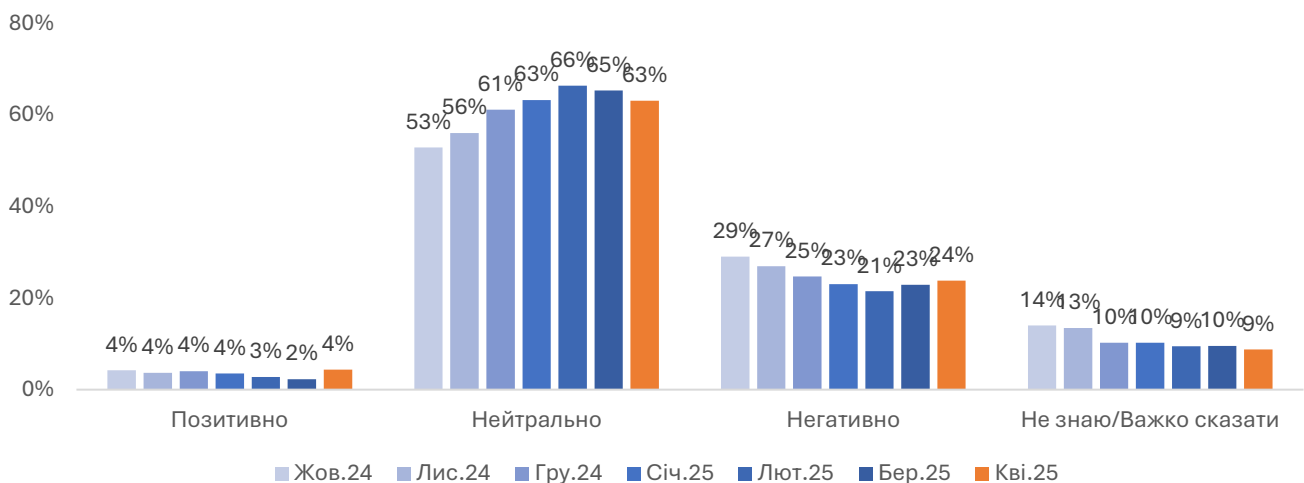
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу

У квітні частка позитивних оцінок політики уряду щодо підтримки бізнесу склала 4%. Оцінка є досить низькою вже тривалий період. Рівень позитивних оцінок цієї політики вже близько року не перевищує 8%, а зафіксована в березні частка 2% стала найнижчими показниками за весь період цього дослідження, перша хвиля якого була проведена в травні 2022 року.

Частка нейтральних оцінок цієї політики зменшилась із 65% у березні до 63% у квітні, тоді як частка негативних оцінок зростає: із 23% до 24%. Решта 9% респондентів не змогли поставити оцінку цій політиці. Ця частка не змінюється останні чотири місяці.

Рис. 40. Оцінка державної політики з підтримки бізнесу



Оцінка державної політики з підтримки бізнесу за розміром бізнесу. На фоні низького рівня позитивних оцінок державної політики з підтримки бізнесу в цілому оцінки дещо покращуються зі зростанням розміру підприємств, хоча різниця між ними незначна. Так, серед великих підприємств цю політику позитивно оцінили 7% опитаних, тоді як серед мікробізнесу лише одне підприємства.

Крім цього, представники мікро- та малих підприємств негативно оцінюють державну політику з підтримки бізнесу частіше, ніж представники решти бізнесу. Зокрема, 31% цих респондентів поставив негативні оцінки політиці, у той час як серед респондентів, які представляють середній та великий бізнес, відповідна частка складає 21% та 14%.

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу за сектором. Найчастіше позитивні оцінки державній політиці з підтримки бізнесу ставлять представники хімічної промисловості (8%)⁷.

Серед підприємств із виробництва будівельних матеріалів зафіксована одна з найвищих часток негативних оцінок цієї політики (28%). Також цю політику часто негативно оцінюють підприємства харчової промисловості та машинобудування, - 25%.

⁷ У цьому аналізі не розглядаються підприємства галузей сільського господарства, будівництва, торгівлі та послуг, а також підприємства, що увійшли до категорії «Інші виробництва». Також не розглядаються підприємства галузі поліграфії через недостатню для проведення аналізу вибірки в цій галузі.

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу за регіоном. Найвищий рівень позитивних оцінок державної політики з підтримки бізнесу у квітні 2025 року зафіксовано в Кіровоградській (14% опитаних) області.

Разом із тим, найбільші частки негативних оцінок серед бізнесу Сумської області – 70% та м. Києві – 70%.

МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ

У цьому звіті представлено результати 36-го нового щомісячного опитування підприємств «Український бізнес в умовах війни». Дані було зібрано за допомогою поєднання декількох методів збору даних: телефонне інтерв'ю представників бізнесу із внесенням відповідей до онлайн-форми інтерв'юерами та, у невеликій кількості випадків, самостійне заповнення онлайн-форми представниками підприємств, які під час попереднього телефонного контакту висловили бажання самостійно внести дані до онлайн-форми. Усі відповіді – і заповнені респондентами самостійно, і надані інтерв'юерам телефоном – було зібрано в одній базі даних. Після завершення опитування експерти ІЕД провели контроль та очищення даних і проаналізували відповіді.

У цьому опитуванні, зокрема, ми продовжуємо вивчати показники ділового клімату та кон'юнктури, які досліджує ІЕД у щоквартальних опитуваннях промислових підприємств у рамках проєкту «Ділова думка». Це, зокрема, показники, які в числовому вимірі показують зміни з місяця в місяць таких важливих для бізнесу показників, як обсяги виробництва та реалізації, обсяги експорту, запаси сировини та матеріалів, кількість нових замовлень та інших, а також очікування бізнесу щодо їх змін у наступні три та шість місяців.

Такі індекси обчислюють за єдиною методологією. Ми зараховуємо відповіді як +1, коли підприємство відповідає, що показник збільшився, 0, якщо він не змінився, і -1, якщо він зменшився, а результат є балансом між позитивними та негативним відповідями. Наприклад, якщо зі ста респондентів двадцять вказали на зростання виробництва, п'ятдесят респондентів – на його скорочення, і тридцять зазначили, що все залишилося без змін, то відповідне значення індексу буде -0,30. Додатне (від'ємне) значення індексу означає, що частка підприємств, на яких зросло виробництво, є більшою (меншою) ніж кількість тих, на яких виробництво скоротилось. Для більш точного заміру на рівні мікроданих відбувається зважування кожної відповіді з урахуванням розміру підприємства за кількістю працівників.

За допомогою таких індексів можна відстежувати динаміку змін цих показників, порівнювати їх у часі та швидко оцінювати загальний напрямок змін умов для ведення бізнесу та ситуації на підприємствах.

Польовий етап опитування тривав із 17 до 30 квітня 2025 року.

ВИБІРКА

Усього в 36-й хвилі було опитано 478 підприємств. Вони розташовані у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Закарпатській, Запорізькій, Житомирській, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Львівській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській областях та в місті Києві. У кожному з цих регіонів було опитано від 4-х до 43-х підприємств⁸.

Більшість вибірки склали промислові підприємства – 417 підприємств або 87% вибірки. Серед них переважають підприємства харчової, легкої промисловості та машинобудування. До сфери сільського господарства належать 11 опитаних підприємств (2% вибірки), до торгівлі – 28 (6% вибірки). Чотирнадцять підприємств або 3% вибірки працюють у сфері послуг, і вісім підприємств (2%) належать до галузі будівництва.

Серед опитаних підприємств є підприємства різних розмірів, які визначаються за кількістю працівників. Із них мікропідприємств (до 10-ти працівників включно) – 64 або 13% вибірки, малих (від 11-ти до 50-ти працівників) – 147 або 31% вибірки, середніх (від 51-го до 250-ти працівників) – 154 або 32% вибірки, і великих (більше ніж 250 працівників) – 113 або 24% вибірки.

⁸ В опитуванні зазначалась область, у якій знаходилося підприємство на час проведення опитування.

Додаток 1. Вибрані результати опитування в цифрах

Вибірка

Розмір підприємств

	Кількість	Частка вибірки
Мікро-	64	13%
Малі	147	31%
Середні	154	32%
Великі	113	24%
УСЬОГО	478	100%

Сектор/галузь промисловості

	Кількість	Частка вибірки
Сільське господарство	11	2%
Виробництво металу та металообробка	25	5%
Хімічна промисловість	35	7%
Машинобудування	56	12%
Деревообробна промисловість	33	7%
Виробництво будівельних матеріалів	25	5%
Харчова промисловість	146	31%
Легка промисловість	51	11%
Поліграфічна промисловість	10	2%
Інші виробництва	36	8%
Будівництво	8	2%
Торгівля	28	6%
Послуги	14	3%
УСЬОГО	478	100%

Показники діяльності підприємств та ділового середовища, за розміром, індекс змін (квітень 2025)

	Усі	Мікро	Малі	Середні	Великі
Виробництво	0,22	-0,16	0,13	0,18	0,22
Очікувані зміни виробництва	0,40	0,08	0,37	0,38	0,40
Продажі	0,26	-0,16	0,13	0,23	0,26
Очікувані зміни продажів	0,42	0,09	0,37	0,42	0,42
Експорт	0,23	-0,42	0,02	0,16	0,23
Очікувані зміни експорту	0,40	-0,07	0,16	0,44	0,40
Дебіторська заборгованість	-0,04	-0,14	-0,10	-0,03	-0,04
Очікувані зміни дебіторської заборгованості	-0,17	-0,13	-0,26	-0,22	-0,17
Кредиторська заборгованість	-0,11	-0,13	-0,26	-0,09	-0,11
Очікувані зміни кредиторської заборгованості	-0,19	-0,21	-0,30	-0,20	-0,19
Податкова заборгованість	-0,13	-0,08	-0,18	-0,16	-0,13
Очікувані зміни податкової заборгованості	-0,24	-0,20	-0,30	-0,26	-0,24

	Усі	Мікро	Малі	Середні	Великі
Запаси сировини	0,06	-0,03	-0,13	0,03	0,06
Очікувані зміни запасів сировини	0,17	-0,04	0,06	0,13	0,17
Запаси готової продукції	-0,03	-0,11	-0,09	-0,05	-0,03
Очікувані зміни запасів готової продукції	0,04	-0,13	0,02	0,05	0,04
Нові замовлення	0,19	-0,15	0,11	0,16	0,19
Очікувані зміни нових замовлень	0,35	0,12	0,34	0,30	0,35
Ціни на сировину та матеріали	0,23	0,21	0,24	0,22	0,23
Ціни на сировину та матеріали, очікування	0,29	0,32	0,35	0,30	0,29
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни)	0,27	0,12	0,23	0,27	0,27
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни), очікування	0,31	0,26	0,37	0,33	0,31
Кількість працівників	-0,01	-0,13	0,06	-0,02	-0,01
Очікувані зміни кількості працівників	0,10	-0,02	0,10	0,16	0,10
Кількість працівників у вимушених відпустках	0,03	-0,04	0,04	0,04	0,03
Очікувані зміни кількості працівників у вимушених відпустках	0,07	0,02	0,07	0,11	0,07
Кваліфіковані працівники	0,46	0,43	0,49	0,48	0,46
Некваліфіковані працівники	0,33	0,21	0,33	0,33	0,33
Оцінка фінансово-економічної ситуації	0,07	-0,29	0,05	0,08	0,07
Очікувані зміни фінансово-економічної ситуації	0,22	-0,07	0,19	0,21	0,22
Оцінка ділового середовища	0,05	-0,32	-0,04	0,04	0,05
Очікувані зміни ділового середовища	0,23	-0,09	0,18	0,25	0,23
Чи плануєте Ви розширити діяльність свого підприємства протягом найближчих двох років?	0,14	0,27	0,14	0,11	0,14
Як Ви оцінюєте фінансово-економічне становище Вашого підприємства в поточному місяці порівняно з аналогічним періодом минулого 2024 року?	0,19	-0,22	0,08	0,15	0,19

Показники діяльності підприємств та ділового середовища, за галуззю промисловості, індекс змін (квітень 2025)

	Усі	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Виробництво	0,22	0,08	-0,03	0,13	0,09
Очікувані зміни виробництва	0,40	0,08	0,39	0,42	0,34

	Усі	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Продажі	0,26	0,00	0,11	0,13	0,19
Очікувані зміни продажів	0,42	0,04	0,38	0,42	0,34
Експорт	0,23	0,15	0,18	0,00	-0,05
Очікувані зміни експорту	0,40	0,00	0,43	0,31	0,39
Дебіторська заборгованість	-0,04	-0,08	-0,09	-0,21	-0,06
Очікувані зміни дебіторської заборгованості	-0,17	-0,27	-0,13	-0,15	-0,11
Кредиторська заборгованість	-0,11	-0,26	-0,04	-0,26	-0,17
Очікувані зміни кредиторської заборгованості	-0,19	-0,27	-0,23	-0,15	-0,11
Податкова заборгованість	-0,13	-0,30	-0,11	-0,19	0,07
Очікувані зміни податкової заборгованості	-0,24	-0,32	-0,11	-0,30	-0,20
Запаси сировини	0,06	-0,16	-0,03	-0,04	0,00
Очікувані зміни запасів сировини	0,17	-0,08	0,21	0,15	0,13
Запаси готової продукції	-0,03	-0,08	-0,06	-0,10	0,03
Очікувані зміни запасів готової продукції	0,04	-0,04	0,03	0,09	0,13
Нові замовлення	0,19	-0,04	0,06	0,06	0,13
Очікувані зміни нових замовлень	0,35	0,09	0,22	0,36	0,32
Ціни на сировину та матеріали	0,23	0,08	0,18	0,21	0,28
Ціни на сировину та матеріали, очікування	0,29	0,12	0,36	0,26	0,23
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни)	0,27	0,04	0,20	0,21	0,34
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни), очікування	0,31	0,12	0,30	0,34	0,26
Кількість працівників	-0,01	0,00	0,03	-0,04	0,00
Очікувані зміни кількості працівників	0,10	-0,09	0,09	0,09	0,19
Кількість працівників у вимушених відпустках	0,03	0,00	0,10	0,06	0,00
Очікувані зміни кількості працівників у вимушених відпустках	0,07	0,00	0,07	0,07	0,11
Кваліфіковані працівники	0,46	0,27	0,34	0,52	0,57
Некваліфіковані працівники	0,33	0,19	0,18	0,38	0,37
Оцінка фінансово-економічної ситуації	0,07	-0,12	0,11	-0,08	0,03
Очікувані зміни фінансово-економічної ситуації	0,22	0,10	0,29	0,20	0,14
Оцінка ділового середовища	0,05	-0,12	0,03	-0,13	0,00
Очікувані зміни ділового середовища	0,23	0,04	0,37	0,21	0,21

	Усі	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Чи плануєте Ви розширити діяльність свого підприємства протягом найближчих двох років?	0,14	0,14	0,14	0,10	0,28
Як Ви оцінюєте фінансово-економічне становище Вашого підприємства в поточному місяці порівняно з аналогічним періодом минулого 2024 року?	0,19	-0,04	0,36	0,08	0,17

	Усі	Виробництво будматеріалів	Харчова промисловість	Легка промисловість	Поліграфічна промисловість
Виробництво	0,22	0,13	0,30	0,08	-0,10
Очікувані зміни виробництва	0,40	0,57	0,38	0,26	0,30
Продажі	0,26	0,17	0,35	0,14	-0,10
Очікувані зміни продажів	0,42	0,57	0,41	0,27	0,30
Експорт	0,23	0,17	0,38	-0,04	0,00
Очікувані зміни експорту	0,40	0,80	0,40	0,36	-0,25
Дебіторська заборгованість	-0,04	-0,13	-0,07	-0,13	0,40
Очікувані зміни дебіторської заборгованості	-0,17	-0,31	-0,21	-0,28	0,50
Кредиторська заборгованість	-0,11	-0,13	-0,05	-0,12	0,00
Очікувані зміни кредиторської заборгованості	-0,19	-0,23	-0,21	-0,39	0,00
Податкова заборгованість	-0,13	-0,14	-0,12	-0,08	0,00
Очікувані зміни податкової заборгованості	-0,24	-0,29	-0,23	-0,32	0,00
Запаси сировини	0,06	0,09	0,05	0,06	-0,20
Очікувані зміни запасів сировини	0,17	0,24	0,13	-0,06	0,10
Запаси готової продукції	-0,03	0,00	-0,07	0,11	0,00
Очікувані зміни запасів готової продукції	0,04	0,00	-0,01	-0,04	0,00
Нові замовлення	0,19	0,09	0,27	0,04	-0,10
Очікувані зміни нових замовлень	0,35	0,52	0,32	0,26	0,33
Ціни на сировину та матеріали	0,23	0,18	0,24	0,27	0,20
Ціни на сировину та матеріали, очікування	0,29	0,17	0,30	0,32	0,33
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни)	0,27	0,22	0,28	0,25	0,20
Ціни на готову продукцію (відпускні ціни), очікування	0,31	0,22	0,34	0,30	0,30
Кількість працівників	-0,01	0,00	-0,01	-0,04	-0,10

	Усі	Виробництво будматеріалів	Харчова промисловість	Легка промисловість	Поліграфічна промисловість
Очікувані зміни кількості працівників	0,10	0,00	0,09	0,13	0,10
Кількість працівників у вимушених відпустках	0,03	0,12	0,02	0,03	0,00
Очікувані зміни кількості працівників у вимушених відпустках	0,07	0,13	0,07	0,15	0,00
Кваліфіковані працівники	0,46	0,48	0,50	0,55	0,44
Некваліфіковані працівники	0,33	0,38	0,42	0,27	0,13
Оцінка фінансово-економічної ситуації	0,07	-0,04	0,14	-0,02	-0,20
Очікувані зміни фінансово-економічної ситуації	0,22	0,25	0,19	0,26	0,11
Оцінка ділового середовища	0,05	-0,14	0,13	-0,06	-0,40
Очікувані зміни ділового середовища	0,23	0,12	0,25	0,21	0,00
Чи плануєте Ви розширити діяльність свого підприємства протягом найближчих двох років?	0,14	0,19	0,08	0,27	0,25
Як Ви оцінюєте фінансово-економічне становище Вашого підприємства в поточному місяці порівняно з аналогічним періодом минулого 2024 року?	0,19	0,14	0,23	0,10	-0,11

Вплив війни

Основні проблеми, із якими зіштовхується бізнес під час війни

Основні проблеми, із якими зіштовхується бізнес під час війни, за розміром бізнесу

	Усі	Мікро-	Малі	Середні	Великі
Брак робочої сили внаслідок призову та/або виїзду співробітників	57%	28%	61%	64%	59%
Небезпечно працювати	54%	35%	48%	54%	72%
Зростання цін на сировину/матеріали/товари	43%	60%	46%	44%	28%
Зменшення попиту на продукцію/послуги	28%	45%	25%	28%	21%
Складнощі з перевезенням сировини/товарів територією України	17%	20%	16%	17%	15%

Основні проблеми, із якими зіштовхується бізнес під час війни, за сектором

	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Брак робочої сили внаслідок призову та/або виїзду співробітників	60%	46%	60%	72%
Небезпечно працювати	60%	63%	64%	31%

	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Зростання цін на сировину/матеріали/товари	12%	31%	36%	41%
Зменшення попиту на продукцію/послуги	32%	31%	28%	31%
Складнощі з перевезенням сировини/товарів територією України	16%	14%	17%	19%

Основні проблеми, із якими зіштовхується бізнес під час війни, за сектором (продовження)

	Виробництво будівельних матеріалів	Харчова промисловість	Легка промисловість
Брак робочої сили внаслідок призову та/або виїзду співробітників	74%	62%	51%
Небезпечно працювати	35%	60%	53%
Зростання цін на сировину/матеріали/товари	52%	47%	49%
Зменшення попиту на продукцію/послуги	22%	21%	33%
Складнощі з перевезенням сировини/товарів територією України	22%	10%	20%

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу, за розміром бізнесу

	Усі	Мікро-	Малі	Середні	Великі
Позитивно	4%	2%	3%	5%	7%
Нейтрально	63%	53%	58%	65%	73%
Негативно	23%	31%	31%	21%	14%
Не знають/Не відповіли	9%	14%	7%	10%	6%

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу, за сектором

	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Позитивно	4%	9%	7%	6%
Нейтрально	72%	74%	61%	64%
Негативно	16%	11%	25%	21%
Не знають/Не відповіли	8%	6%	7%	9%

Оцінка державної політики з підтримки бізнесу, за сектором (продовження)

	Виробництво будівельних матеріалів	Харчова промисловість	Легка промисловість
Позитивно	0%	2%	6%

Нейтрально	64%	66%	53%
Негативно	28%	25%	22%
Не знають/Не відповіли	8%	6%	20%

Забезпеченість замовленнями

Забезпеченість замовленнями, за розміром бізнесу

	Усі	Мікро-	Малі	Середні	Великі
Менше 1 місяця	16%	39%	16%	15%	6%
1 - 2 місяці	33%	47%	40%	28%	21%
3 - 5 місяців	14%	11%	14%	11%	22%
6 - 11 місяців	23%	4%	22%	26%	31%
12 місяців і більше	25%	0%	8%	20%	21%

Забезпеченість замовленнями, за сектором

	Виробництво металу та металообробка	Хімічна промисловість	Машинобудування	Деревообробна промисловість
Менше 1 місяця	8%	6%	14%	28%
1 - 2 місяці	52%	27%	28%	22%
3 - 5 місяців	24%	18%	12%	3%
6 - 11 місяців	12%	30%	34%	22%
12 місяців і більше	4%	18%	12%	25%

Забезпеченість замовленнями, за сектором (продовження)

	Виробництво будівельних матеріалів	Харчова промисловість	Легка промисловість
Менше 1 місяця	23%	14%	17%
1 - 2 місяці	45%	30%	44%
3 - 5 місяців	14%	15%	13%
6 - 11 місяців	9%	24%	17%
12 місяців і більше	9%	16%	10%